Ч. 116 (14.659). Львів, субота 29. травня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.080.
„ Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Червоні літаки збомбардували німецький корабель, що бере участь у міжнародній контролі.

Німецьке інформаційне бюро повідомляє урядово: 26. ц. м. еспанські червоні літаки, які бомбардували місто Пальму (на острові Майорка), заатакували німецький торпедовець „Альбатрос", що стояв на рейді Пальми; 4 бомби впали близько „Альбатроса". Ніякого еспанського національного корабля не було тоді на рейді, значить: напад був звернений виключно проти німецького торпедовця. Такі атаки загрожують безпеці німецьких морських сил, які в інтересі світового мира беруть участь в контролі еспанських вод.

ЩО НА ТЕ ВАЛЕНСІЯ?

Як подає Авас, валенсійське міністерство оборони видало комунікат, у якому заявляє, що:

1) підчас бомбардування пристані Пальми було там чимало національних кораблів;

2) міжнародньої контролі не вільно переводити в еспанських пристанях, бо — на основі рішення комітету неінтервенції — контролювати кораблі вільно не ближче як 10 миль від берега;

3) контроля Майорки не належить до Німеччини, тому німецький корабель, перебуваючи в Пальмі не міг мати ніякої місії, ввязаної з контролею.

КРУЖЛЯК „БАЛЕАРЕС" УШКОДЖЕНИЙ.

Райтер подає з Ґібральтару, що національний кружляк „Балеарес", ушкоджений причалив учора до Кадиксу. Припускають, що збомбардували його червоні літаки

НА ЕСПАНСЬКИХ ФРОНТАХ.

Національне командування повідомляє, що національні війська відбили з великими втратами наступ червоних на відтинку Сан Педро (баскійський фронт); червоні залишили на побоєвищі 200 вбитих і багато ранених. У невдатному наступі на відтинку Майор втратили червоні 30-ох убитих.

Комунікат червоних потверджує, що на біскайському фронті національний наступ триває. Під Ордуною протинаступ червоних стримав ворожу офензиву, недалеко шляху Еспіель-Віллягарта відбили вони ворожий наступ.

ЧЕРВОНІ ЗДОБУЛИ СЕЛА, ЯКІ НІКОЛИ НЕ БУЛИ У НАЦІОНАЛЬНИХ РУКАХ.

Офіційний комунікат валенсійського уряду згадує м. ін., що червоні здобули 7 сіл, які лежать на південний захід від Лясінверніяс, над Тахом.

На марґінесі того комунікату Авас пише: „З огляду на те, що згаданими місцевостями національні війська ніколи не володіли, цей комунікат звучить трохи дивно..."

Страйк льондонських автобусів покінчився.

Після одномісячного страйку льондонські автобуси вирушили нині (пятниця) в 4. годині досвіта на місто.

ПАРИСЬКІ МУЗИКАНТИ ПОГРОЖУЮТЬ СТРАЙКОМ.

Музиканти париських орхестр рішили на зборах почати завтра (субота) вполудне страйк, якщо міністр праці не змінить розпорядку, що допускає до орхестр 30—40 прц. закордонних музикантів.

СТРАЙК СТАЛЕВИХ РОБІТНИКІВ.

Вчора покінчився страйк металевих робітників, що тривав 6 тижнів.

Рівночасно застрайкувало 70.000 сталевих робітників у північно-американському стейті Огайо і дійшло до інцидентів.

Чемберлен — новим премієром Великої Британії.

Нині рано премієр Болдуін зложив королеві димісію. Король приняв її та за радою Болдуіна покликав до себе Невіля Чемберлена і поручив йому утворити новий уряд.

У звязку з тим прийде до змін в обсаді деяких тек. Мабуть Гор зложить теку міністра маринарки і перебере міністерство внутр. справ на місце Джона Саймона, який стане канцлером скарбу, на місце Чемберлена. Здається, що Гор буде після Чемберлена премієром. Тому, що Чемберлен має тепер 68 літ, його премієрство може потривати не більше як 3 роки; Гор має тепер 57 літ, тому має всі вигляди на наслідство по Чемберлені.

Крім Болдуіна, мають уступити з кабінету ще 3 міністри: Рамзей Мекдональд, Рансімен і Даф Купер. На місце Мекдональда має прийти льорд Галіфакс, наслідником Гора буде — Стенгоп, а міністром війни — Горбеліш.

Пощо маршал Бльомберґ їде до Риму?

Хоча урядово запевняють, що німецький міністр війни марш. Бльомберґ їде до Риму зі звичайною куртуазійною ревізитою, загально припускають, що він порушить там важні справи — і то більше політичні, ніж військові.

Перш за все обговорить Бльомберґ справу спільної реакції на англійський проєкт перемиря в Еспанії. У цій справі британський амбасадор у Берліні говорив уже з мін. Нойратом, але дістав виминаючу відповідь.

Франко-німецьке господарське зближення.

Міністер Шахт промовляв учора на бенкеті, що його видала торговельна палата у його честь. Шахт доказував, що 4-літній плян в Німеччині конечний. Опісля він аналізував французько-німецькі торговельні взаємини і висказав сподівання, що переговори, які саме тепер ідуть у Парижі, покінчаться з успіхом.

Шахтові відповідав мін. Спінас, який підкреслив конечність, втримати тісні господарські взаємини між західно-европейськими державами і теж висказав сподівання, що німецько-французький торговельний договір буде підписаний.

—о—

Траґедія молоді північно-західних земель.

Про молодь північно-західніх земель не можна не згадувати широким колам українського громадянства. Бо що властиво це громадянство знає про неї? Майже нічого. А якщо врядиґоди і прочитає в часописі прізвище студента чи студентки, інжиніра чи якогось іншого „скінченого", то навіть не знає, звідки вони — з Волині, Полісся чи Холмщини.

Траґедія молоді північно-західних земель тиха та невидна, в тому, що ця молодь самотужки мусить боротись за право до життя і шматок хліба.

Зрозуміймо душу цих самітних серед свого народу і потім — серед чужих.

На Волині ми маємо три приватні українські гімназії і духовну семинарію. Рік-річно вони гублять по дорові частину своїх вихованців, головно із старших кляс. Ці викинені зі школи молоді істоти падають назад у сіру масу, і ми навіть не бачимо сліду по них на поверхні життя. Щасливіші з них досягають папірця-матури, або й дістаються у високі школи.

На Холмщині та Поліссі ми не маємо ні одної української школи. Проте той, хто цікавиться молоддю, іноді довідується, що в тій чи іншій вищій школі є студенти поліщуки та холмщані. Звідки вони? Таж пересічному нашому інтелігентові уявляються ті землі, наче випалені, висушені та засипані піском пустелі. Таж навіть преса лиш рідко згадує про ці всіма забуті області.

Але що може природа! Живі паростки здорової української маси, пройшовши через польські чи російські середні школи, де нерідко не чули ніодного рідного слова, потрапили зберігти себе для нації, щоб у вищій школі знову влитися в рідний гурт студентів-українців і як та рослина з темної пивниці, дозріти під проміням рідного оточення.

Але ми про цю молодь майже нічого не знаємо. Дозріває вона десь собі, бореться з новими труднощами, затроює душу почуттям самотности, браком ґрунту під ногами.

О, яка щаслива молодь Галичини в порівнянні з молоддю північно-західних етнографічних теренів, що дуже часто не має підтримки навіть у рідних батьків — темних селян або людей, вихованих у чужому російському дусі!

Траґедія північно-західньої молоді ще й у тому, що вона виходить у світ без усякої культурно-матеріяльної спадщини. Громадянство Галичини за півстоліття створило чимало організацій, підприємств та ріжних інших варстатів праці, що залишаються у спадщині молодим поколінням. Волинськаж, особливо холмська та поліська молодь майже нічого від батьків не дістає і входячи в життя пів-жебраками, мусить не тільки будувати для себе варстати праці, але і завойовувати на рідній землі місце для них.

Чи спроможеться вона це зробити, коли вже сьогодні вона здебільша голодна та беззахисна?

І в цьому найгрізніша риса її трагедії — в безробітті, в браку не тільки насущного хліба але й надій на те ,що він буде завтра чи за рік, за два, за пять. Правда, великий запас незужитої енергії, молодеча фантазія і ще незневірене серце покищо окрилюють цю молодь надіями на ясне завтра. Та вже — не всю молодь.

Не тільки матуристи, що не мали змоги вступити на вищі студії, не тільки „вижиненці" із старших кляс гімназії, не тільки дівчата-матуристки, що вертаються до домів своїх батьків і поринають у їхній мертвій атмосфері, — навіть дипльомовані інжинери ріжних фахів сидять без праці тоді, коли інші заробляють гроші. В самому Луцьку з 22 осіб, що скінчили подєбрадську Академію, ледви 10 мають кращу чи гіршу працю. А скільки є подібних жертв нашої власної економічної кризи по всіх північно-західних землях? Скільки припливає до них нових життєвих розбитків з дипльомами архітектів, „гуманістів", правників і т. д.?

Окрему драму переживають на північно-західних землях дівчата, що покінчили гімназії, або вже й побували у вищих школах та мусіли залишити їх. Коли ми, переглядаючи історію цих земель, натикалися на відомости з тих старих часів, коли тут представляли наш нарід лише „хлопі і попі", коли священичі доньки за браком відповідних женихів виходили заміж за звичайних селян, — нам здавалося це або чимсь неправдоподібним або страшною драмою. Історія для нас гірко повторилася: через те, що наша мужеська освічена молодь або сидить без праці, або заробляє так мало, що не може дати утримання родині, наші матуристки і навіть студентки, ратуючись від „стародівства", віддаються за цілковито темних сільських хлопців і повертаються до свого первісного стану (навіть священичі доньки), або виходять за чужинців і пропадають для власного народу.

І в одному і другому випадку — страта для нашої культури, а ті, що сидять без праці, теж нічого не можуть дати свому народові.

І цей стан з кожним днем погіршується.

Може хто хотів би почути рецепту на цю страшну недугу нашого народу?

Годі її дати тут у кількох словах, тим більше, що цей стан має, крім усяких інших, і політичні причини. Зрештою, питання і так занадто складне.

Було би кроком наперед уже й те, якби наше громадянство зацікавилося положенням молоді поважно та зайнялося негайно бодай відповідним дослідженням його. Тоді був би ґрунт для якихось дальших заходів і рішень.

В. Островський.

Ліга Націй і СССР.

Женева, 22. травня 1937.

На денний порядок надзвичайної сесії Ліги Націй мають поставити дві справи, які повинні цікавити представників немосковських націй СССР. Мають виключити зі складу Ліги Етіопію за те, що в ній один нарід жорстоко поневолював кілька інших, і приняти Єгипет, що по сотнях років здобув свою самостійність. Мимоволі виникає думка, що якби теорія Ліги відповідала її практиці, то Москву повинні би теж виключити, а представники немосковських націй повинні би заняти місця в Лізі поруч із представниками інших незалежних держав.

Є там іще держави, які мали в себе легальних представників Української Народньої Республики і які ніколи не визнавали і не визнають московського уряду СССР. І ці держави належать до Ліги Націй. Великі національні держави Німеччина та Італія проголосили, що вони ніяк не визнають якоїсь злуки Еспанії, чи лише Катальонії з СССР, а становище цих країн по перемозі комуністів властиво не ріжнилось би нічим від сучасного становища України, Білоруси, Грузії та інших національних совітських республик. Коли в европейській пресі появились чутки про можливість німецько-московського зближення, чільний німецький денник писав, що таке зближення цілком виключене, бо в СССР, де Московщина поневолює немосковські нації, ніколи необхідного духа для співпраці народів не буде.

Боротьба проти Москви в Европі йде далі і розвивається, на заході в Еспанії збройно, політична боротьба ведеться на південнім сході, у державах Малої Антанти і Балканської Антанти. Перемога комуністів в уряді Валенсії збільшує поважно небезпеку безпосередньої совітизації частини Еспанії з усіми можливими політичними наслідками. Літвінов робить зусилля в Парижі і в Льондоні, щоб допровадити до військового союзу між Парижем і Москвою. Успіх його акції поставив би Европу перед збільшеною загрозою близької війни, безуспішність цієї акції поглибить поважно політичну невдачу Москви в европейській дипльоматії.

На південно-східнім крилі цього фронту йде акція, яка може мати також поважне значіння. Міністр закордонних справ Туреччини затримався подорожуючи до Женеви в Букарешті, де відбув довші наради з головою міністрів, Антонеску. Намір московського уряду надужити Туреччину для скріплення захитаних московських впливів у Румунії не підлягає найменшому сумнівові, але можна мати сумнів, чи візьметься досвідчений турецький дипльомат, яким є Рушді Арас, провалити московську політику, коли переконається, що вигляди Москви на перемогу над Італією на Балкані дуже малі. А примушуючи Туреччину станути рішуче на боці Московщини чи національних держав, московський уряд рискує продовжити фронт протимосковських держав від польського кордону до південних меж Кавказу.

Чекати якихось поважніших політичних рішень загально-европейського значіння в Женеві тепер можна властиво менше, ніж колись, але тут можуть позначитися виразніше, ніж це бувало, головні течії европейської політики та становище ріжних груп, великих та менших держав. Чи порушать тут у тій чи іншій формі справу немосковських націй СССР, це залежить у значній мірі від самих політичних представництв цих націй в Европі. Сучасне політичне становище в Европі у всякому разі сприятливе для цього. Фронт протимосковських держав зміцнюється і поширюється, а політичні події останнього часу дають дуже багато нагоди навязати теорію женевської установи до дійсного життя немосковських націй СССР. Статути Ліги Націй дають їй дуже широке поле акції у „внутрішніх" справах її членів. Якби Ліга могла піддати під дискусію лише незначну частину тих жахливих відносин, які панують у межах СССР майже виключно на немосковських землях, тоді московський уряд мусів би негайно відкликати своїх представників з Женеви.

Ця „інтервенція" Ліги як заступниці Европи у справах немосковських націй СССР тим більше на часі, що сучасна невпинна пропаганда московського уряду по цілій Европі, зокрема в Еспанії, Франції та ЧСР, є безпосереднім наслідком і продовженням господарки московського імперіялізму на немосковських землях. Намагання спрямувати Л. Н., яку московський уряд стільки разів надуживав для своєї акції в Европі, проти того самого уряду може видаватися наскрізь безнадійним; але не можна забувати і того, що франко-московська акція зазнавала вже поразок на женевськім терені. До того останні поразки московської політики в Бельгії, Югославії, Румунії та льондонськім Комітеті неінтервенції безумовно поважно захитали і московські позиції в Женеві. Зрештою є засади, які треба обстоювати і підносити незалежно від того, чи є якась поважніша надія перевести їх безпосередньо в життя, а до таких засад належать безперечно права немосковських націй на їх державну самостійність.

Наскільки реальною, а навіть пильною справою є оборона прав немосковських націй у Женеві, міг переконатися кожний, хто мав нагоду почути відчит редактора для зовнішних справ „Журналь де Женев", пана П. Е. Бріке, уладжений Комітетом Приязни цих націй у Парижі. Промовця привитав у Парижі перед відчитом один із найбільш популярних письменників Франції, Кльод Фарер, відомий очевидно і численним українським читачам. Були на відчиті і поважні французькі політики, що порушену справу поневолених націй СССР в Л. Н. не вважали ані утопійною ані навіть безнадійною. Зріст значіння та актуальности справи немосковських націй в Европі, а навіть в Женеві йде без порівнання швидче, ніж розвиток політичної акції представників цих націй в Европі. А повинно би бути властиво навпаки.

М. Данько.

„ЛОВИ ЗЛОДІЯ!..."

Від одного львівського громадянина дістаємо до поміщення отсі рядки:

Читаючи постійні алярми польської україножерної преси про страшну небезпеку від українців, зокрема брехливі і виссані з пальця дописи кореспондентів ендецької преси про систематичне викупно цілого ряду парцель і камениць у Львові та спеціяльно обектів, що мають стратегічне значіння, насувається мимохіть на думку відома тактика злодіїв, які збивають з пантелику юрбу випробуваним способом, а саме окликом „Лови злодія!" Спантеличена юрба міркує, що це кричить покривджений, якому лиходії зробили якусь особисту кривду чи матеріяльну шкоду, і счинає ще більшу метушню, підчас якої правдиві винуватці преспокійно зникають і далі роблять своє діло.

Такі думки тиснуться певно кожному до голови, хто прочитав уважливо в „Ділі" переклад алярмової статті в ендецькім органі „Варшавскі Дзєннік Народови" з 23. V., пера львівського кореспондента того-ж часопису, якогось М. Р. Прочитавши її, не знаєш, чому дивуватися: великому тупетові автора, чи безмежній наівности читачів „В. Дз. Н.", що є тією „єрихонською" трубою, яка постійно підбехтує поляків проти українців, переліцитовуючися в україножерстві хіба тільки з ославленим краківським „І. К. Ц."

Якщо дійсно якісь меткіші фірми чи одиниці зпоміж українського громадянства приступалиб до викупна обектів збанкротованої механічної пекарні „Меркури", то можна булоб їх лише благословити за те, що урухомлюють нові варстати праці і дають заняття безробітним. На жаль, так не є. Ніяка українська установа не береться купувати цих обектів, бо засоби наші дуже скромні і братись за таке велике діло нема куди. А щодо приватної ініціятиви, то українські безробітні інтеліґенти не мають звичайно навіть необхідних грошей на відкриття маленької споживчої крамниці, чи хочби кіоску або окремого прилавка („страґана") на маґістратській площі. Не згадую вже про всі трудноші, звязані з виєднанням дозволу на відкриття такого варстату праці. Деж їм думати про щось подібне? Тому не диво, що на маґістратській площі біля львівського ратуша знайдете за одним страґаном навіть по двох інжинірів, себто людей з найвищою освітою, які з тяжким трудом і лише при матеріяльній допомозі рідні створили собі такий варстат праці... А більшість їх товаришів працює від ранку до вечора за марних 60—100 зол. місячно, або просто сидіє без праці у своїх батьків. Ось так виглядає наша сумна дійсність і запевнення львівського кореспондента „Варшавского Дзєнніка Народ." про купно українцями обектів, що мають стратегічне значіння, є глумом з читачів цього щоденника, які всеж таки вірять у ці „ревеляції", бо читають їх постійно у своїй пресі.

Ще більшим глумом є „ревеляції" згаданого кореспондента М. Р. про викупно українцями великих теренів в околиці Личаківського парку під церкву і нову українську парохію. На превеликий жаль, справа з будовою нових греко-катол. церков у Львові більше як сумна. Не церкви, а латинські костели ростуть у Львові мов гриби по дощі. Адже за останні роки, вже по війні, львівські поляки збудували три величаві костели: на Замарстинові, на Личакові та на Персенківці і два деревляні: в Нових Збоісках та на Новім Знесінні. Крім того будують величавий костел на Сиґнівці та підготовляють будову костелів на Баторівці, на Нов. Знесінні, на Клепарові та костел оо. Місіонарів коло пром. школи. Слід теж згадати, що при вул. Войтіха перероблено по війні військовий магазин на костел св. Войтіха. Одночасно львівські римо-кат. Митрополія створила цілу низку нових парохій у Львові, а саме: на Знесінні, в Замарстинові, на Персенківці, при вул. св. Софії, на горішнім Личакові і т. д. Не слід теж забувати, що при кожнім майже новім костелі нпр. Остробрамської Богоматери на Личакові, на Замарстинові чи на Сиґнівці, збудовано одночасно інтернати для ремісників, де нерідко польонізуються діти наших найбідніших з передмість Львова, сироти, покильки і ті діти села, що шукають у великому місті шматка хліба.

Для повноти образу не завадить ще згадати, що нові костели побудували поляки в ріжних підльвівських селах, нпр. у Кривчичах, де ще перед війною були у великій більшости греко-католики, на Кульпаркові, в Зимній Воді, Бруховичах, Зашкові і т. д. Отже не ми, а поляки

побудували у Львові та в його найближчому сусідстві десятки нових костелів та інших польських станиць, хоч кричать, що це українці викуповують у Львові парцелі і спеціяльні обєкти, які мають якесь стратегічне значіння...

Бо щож за той час збудували ми? Ледви одну церкву на Клепарові, і то на місце деревляної, та на т. зв. „Кайзервальд“ перенесли з далекого села стару церковцю. Церковця ця гарна, стилева, але вона має радше музейне значіння, бо лежить на полі і людям до неї далеко.

Ось так виглядає увесь наш повоєнний дорібок у Львові на церковному полі. Одначе це не перешкоджає загорілим ендекам алярмувати польську прилюдну опінію неправдивими дописами. Інша річ, що це вже дійсно крайня пора приступити і нам у Львові до будови нових церков. Адже такі великі передмістя, як Янівське, Сигнівка, Стрийське, околиця вул. Кохановського—Зеленої та їх бічних і т. д. мають тисячі нашого населення, яке, не маючи своїх церков під боком, примушене ходити до костелів, або не ходить взагалі нікуди і поволи або пропадає для церкви й народу, або деморалізується та стає жертвою всяких сектантів чи навіть комуністів.

Кличу до всіх людей доброї волі: Направмо занедбане! Приступім якнайскорше до створення відповідних комітетів та берімся до будови церков на тих передмістях Львова, де вони необхідні!

З українського життя в Чехословаччині.

Прага, травень 1937.

СВЯТО В РОКОВИНИ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА.

В суботу 22. травня ц. р. відбулося у Празі ювилейне свято з нагоди 20. роковин відродження Українського Державного Війська та 11. роковин смерти Вождя Українського Війська, Головного Отамана Симона Петлюри.

Свято розпочалося в 16. год. у чеській православній церкві панахидою, що її уладив спеціяльно для цього створений Комітет, по бл. п. Головному Отамані С. Петлюрі та по всіх полеглих за волю і державність України. Панахиду правив у славянській мові священник-чех в асисті діякона-українця. Співав мішаний український хор.

У церкві були присутні б. старшини і козаки обох Українських Армій, б. дипльомати, політичні діячі й урядовці держ. установ, професори наших високих шкіл, культурні і громадянські діячі, гості з Закарпаття, молодь, заступники заприязнених нам народів і т. д.

З димом кадила неслася молитва за душі тих, що життя своє зложили на вівтарі Батьківщини. Спільною горячою молитвою „Боже Великий, Єдиний“ закінчилася заупокійна панахида. При виході з церкви присутні складали жертви на бібліотеку ім. С. Петлюри в Парижі.

Коло 20. год. у великій салі „Унітарія“ відбулася врочиста академія-концерт, що її влаштували два наші військові т-ва: Спілка Українських Военних Інвалідів у Ч. С. Р. і Союз б. Українських Старшин у Чехах разом з культурною організацією — Українською Спілкою ім. Мазепи (УСІМ).

Саля була заповнена по береги. Значна частина присутніх у барвистих народніх строях. Це рідкі і любі гості з нашого Закарпаття. Їхня присутність на салі у такій кількости ще збільшила святочний настрій. На сцені великий образ Головного Отамана, переповитий національними барвами. Під ним плякат з державним знаком тризубом, військові прапори та боєві відзнаки. Почесну варту мали лицарі Залізного Хреста.

Академію відкрив голова Спілки Інвалідів полк. Палій-Сидорянський, попросивши присутніх ушанувати память Головного Отамана С. Петлюри й інших українських лицарів, що полягли на полі слави, повстанням з місць. Змістовні і глибоко-патріотичні промови виголосили ґен. М Омелянович-Павленко і голова Союзу б. Українських Старшин полк. Прохода. Щож торкається третьої промови інж. Дзюбенка, то — на жаль — вона ані своїм змістом, ані способом вислову ніяк не могла причинитись до піднесення святочного настрою.

З успіхом пройшла і друга частина академії: концерт. Особливо симпатично пройшли сольові точки програми: деклямація української ґімназії у Ржевницях, зокрема деклямація п. Микитюка, спів п-і Храпевичевої та О. Самойловича, гра на фортепіяні д-ра Приходька, деклямація п. Галія й ін. Гарно співав мужеський і мішаний український хор. Свято закінчилося національним гимном, що його у піднесеному настрою відспівали всі присутні. **дк.**

УКРАЇНСЬКА ЗАКАРПАТСЬКА МОЛОДЬ МАНІФЕСТУЄ У ПРАЗІ.

Чеськословенська Республиканська Партія (аґрарники) скликала на 22.—24. ц. м. до Праги на партійний зїзд молодь з усіх кінців краю. Запрошена була й українська молодь із Закарпаття. До Праги прибула добра тисячка нашої молоді. З приємністю можна зазначити, що наші молоді верховинці повелися у столиці між чужими людьми як слід. От хочби таке: Селянські дівчата і хлопці закарпатці їхали до Праги по офіціяльній термінольоґії як „карпатороси“, „русини“. А за ввесь час свого побуту у Празі вони виступали як українці. На праському двірці, де зустрічав одну з приїзжих груп із Закарпаття розпорядчик московською мовою, верховинці попросили його говорити до них у зрозумілій їм українській мові.

М. РУДНИЦЬКИЙ. 3

30 ЛІТ ПО МАТУРІ.

ВІД ҐІМНАЗІЇ ДО ФОТОҐРАФІЇ.

Після першої товариської вечері деяким і не в голові йти спати. Такі старші панове-ювиляти хотять сплатити данину молодшим часам і заграти у бріджа; деякі настоюють на тому, щоб перевірити, чи не забули фербля. Та є й гіґієністи, що мали свій „режім“ і йдуть вже опівночі відпочити. Є й поетичні душі, що йдуть поглянути, яку міну має новий місяць над старими Бережанами.

Сплю у кімнаті з трьома товаришами. Один ще в ґімназії твердив, що людині не треба більше сну, як 5 год., бо решта це втрата часу; в годині 5-ій зранку він уже голиться. Другий у 5.30 починає робити ґімнастику Міллера; впевняє, що не має в цілому орґанізмі ніодного здорового нерву. Третій звик спати у ваґонах, бо вічно мандрує по світі — позавтра мусить бути в Берліні; і тоді як ми нарушуємо ранню тишу балачкою, досипляє спокійнесенько свою пайку, ні разу не кинувши в нас черевиком.

Усі ці „старші панове“ мають свої звички. Готелевий кельнер питається двічі кожного, заки повірив, що чує добре. Один заявляє кельнерові, що ще не знає, чи буде пити сніданок, другий, що піде снідати до цукорні, третій так точно описує, яка має бути чорна кава, що кельнерові чорніє в очах і коли він приносить мою порцію, то розливає її на самій середині кімнати, мов би дебютував у „Макбеті“.

Раніша програма для всіх заздалегідь устійнена. 8.30 збираємося в ґімназії з учителями. Сідаємо у лавках відповідно до того як хто пригадує собі своє місце. Та не тільки „про око“, бо ми в новому ґімназійному будинку, якого за наших часів іще не було і не відчуваємо до нього ніякого сентименту. У ратуші, де ми ходили ввесь час до школи — поміщені тепер ріжні військові установи. Жаліємо, що не роздобули вчас дозволу зібратися там і повідшукувати свої старі лавки, якщо вони не пропали за війни на боєвій бережанській лінії.

Коротка офіціяльна промова одного з наших товаришів, відповідь одного вчителя, привіт теперішнього директора. Ще хтось має охоту сказати слово, але один комітетовий пригадує, що пів до десятої мусимо вже бути на панахиді в церкві; звідти йдемо всі на тиху богослужбу до костела і на молебень до синаґоґи. У костелі та церкві ведуть відправу наші товариші, до синаґоґи веде нас один товариш, достойник місцевого кагалу.

Цікава сценка, коли входимо до синаґоґи: там є кільканадцять вояків-жидів і коли вони побачили нараз полковників, як входять до середини, виструнулись перелякані, якби перед ревізією.

По відправах маємо більш як годину часу, щоб пройтися по місті. Передовсім стверджуємо, що місто зовсім не змінилося: виглядає так, якби консерваторський уряд зберіг його ненарушно для нас, щоб ми могли почувати себе в ньому як за давніх часів. Видається, що деякі камені у хіднику вищерблені ще нашими ногами. Тільки довкола криниці в ринку сторчить кілька дерев, якби хтось ними замаяв це місце на Зелені Свята. Містечко змаліло та принишкло. Не бачимо ґімназистів з усміхненим обличчям, не чуємо того бадьорого реготу, що лунав за наших часів при зустрічі кількох товаришів на головній „артерії“.

За годину переходимо місто у трьох напрямках і не можемо зрозуміти, як ми могли тут колись ховатись перед очима шкільної та домашньої влади. Чи справді наші опікуни не знали, де ми просиджуємо і під які вікна ходимо? — чи вони були такі сліпі або дискретні, чи ми такі хитрі?

— О, памятаєш... тут мешкала — —

— Хвалиться, що щось памятає! Я тобі можу сказати хто коли репетував за те, що ходив цією вулицею...

Але в Бережанах живуть іще люди, які памятають дуже добре наші прізвища, знають, де коли хто з нас мешкав і на які заслужив „обичаї“.

Найбільше бентежить нас поява молодої жінки, яка нагадує нам достеменно таку саму зперед 30 років. Це донька тої, яку ми колись знали як ученицю та яку подивляли. Як тепер виглядає її мама? Дехто впевняє, що дуже мало змінилася і „коли не віриш — можемо відвідати її... напевно буде дуже рада...“

Та нема часу на ніякі офіціяльні чи приватні візити. В означеній годині на нас чекає фотоґраф. Фотоґрафія залишиться нам памяткою до найближчого зїзду і не можна спізнитися. 20 хвилин пробуємо скласти групу, якби пробували влізти до скриньки з консервами; ріжнимося тільки тим від сардинок, що голова при фотоґрафії має першорядне значіння.

— Цик! готово!

Бракувало одного; наш 50-літній спортовий змагун, що здобув нагороду у переґонах, не добіг на час. Хтось пропонує доклеїти на фотоґрафії його спортову відзнаку.

Як виглядаємо на фотоґрафії? Одні як наші учні, другі як наші вчителі; з одних життя зробило достойних сеніорів, других посмарувало чудодійним кремом — убрати би їх у ґімназійну блюзку і так само брикалиб!

(Далі буде)

† В десяті роковини смерти

Д-ра Володимира Бачинського

відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

30. травня ц. р. в год. 12. впол. в Успенській церкві, на яку запрошує

Гурток Приятелів і Знайомих.

У неділю 23. травня підчас загального походу республиканської молоді головними вулицями Праги закарпатці йшли зі своєю верховинською орхестрою у прекрасних народніх строях під своїми національними жовто-блакитними прапорами. Окрім того майже кожний учасник та учасниця цього походу мали в руках невеличкі прапорці у тих самих барвах, якими маніфестанти вітали праську публику.

Українці йшли на чолі головного походу. Коли вони показалися на головній улиці — Вацлавське Наместі, де було найбільше скупченого народу, з усіх кінців понеслися оклики привіту: „Нехай живе Закарпаття! Нехай живуть українці!“ У відповідь на це з походу лунали оклики: „Нехай живе Прага!“ і т. п.

Цьому надзвичайно красному і мальовничому походові приглядалися великі тисячі народу, члени уряду і парляменту, представники дипломатичного корпусу та делегації чужих держав: Франції, Югославії, Румунії тощо.

По обіді на Страговському стадіоні у присутності президента республики відбулися пописи, забави та різні інсценізації. Українці провели кілька побутових сценок із циклю: „На краму“ та заспівали верховинський гимн: „Верховино, світку ти наш“...

дк.

НІМЕЦЬКИХ ЛЕТУНІВ ТАКИ НЕ РОЗСТРІЛЯЮТЬ.

Пресове бюро баскійського уряду повідомляє, що уряд рішив не розстрілювати засуджених на смерть німецьких летунів, щоб не давати фашистівським державам нагоди до скріплення інтервенції.

На фонд допомоги академ. молоді вложили в Адміністрації „Діла“: **д-р Денис Лукіянович, Львів, 5 зол.; д-р Іван Грицай, Львів, 3 зол.** Разом з жертвою Вп. д-ра Теодора Сеницького зі Старого Самбора в сумі 50 зол. зложено у нас на Фонд допомоги академічній молоді 58 зол. Хто черговий?

По широкому світі.

Румунський король Карло хорий; вчора вечором у його температури не було змін.

Бельгійський парлямент розглядатиме в середу справу амнестії для флямандських активістів.

Жидівська держава, яка повстане з поділу Палестини матиме мабуть назву „Ерец Ізраель“.

В американському місті Сан Франціско хтось здер німецький прапор з новозбудованого моста. Посадник перепросив німецького консуля.

Представники Малої Антанти радять тепер у Женеві на тему дозброєння Мадярщини і відношення до СССР.

Національности Польщі.

КОЖНИЙ ТРЕТІЙ МЕШКАНЕЦЬ ПОЛЬЩІ — НЕ-ПОЛЯК.

Досі подавали „Статистичні Вісти“ та інші урядові статистичні дані, що в Польщі з кінцем 1931. року на 32,133.000 мешканців було 22,208.000 поляків та 9,925.000 осіб інших національностей, чи пак осіб, які уживають іншої мови, а не польської. Іншими словами: 69,1 відсотків населення Польщі — це по офіціяльній статистиці поляки і 30,9 відсотків мешканців інших національностей. Але який є розподіл цих 9,925.000 меншостей, досі ще ніхто не подав. Щойно тепер по 5 і пів роках подали „Статистичні Вісти“ дані перепису населення з 9. XII. 1931 р. щодо матірної мови та окремих віроісповідань у державі.

Цікава річ: Цієї повної публікації не подав ніодин польський часопис і навіть Польська Телеграфічна Агенція (ПАТ) теж її промовчала, хоч вона подає завжди докладно всі урядові статистики. Це очевидно має оправдання. [illegible] Польща [illegible] і в дійсності є [illegible] такою національною державою, в якій що-найменше кожний третій мешканець не є польської національности.

Із тих 31,915.800 мешканців Польщі (без війська) на підставі матірної мови є:

21,993.400	(68,9%)	поляків,
3,222.000	**(10,1%)**	**українців,**
1,219.600	**(3,8%)**	**русинів,**
989.900	(3,1%)	білорусинів,
138.700	(0,4%)	москалів,
38.100	(0,1%)	чехів,
83.100	(0,3%)	литовців,
741.000	(2,3%)	німців,
2,732.600	(8,6%)	жидів,
707.100	(2,2%)	„тутешніх“,
50.300	(0,2%)	інших, або незнаних.

Відразу впадає в очі, що крім рубрики: „українська мова“ є ще окрема рубрика: „руська“ мова, хоч обі групи покриваються цілковито і творять тільки одну національність. Українці виборoли собі право, що їх національну приналежність і мову називають українською, в переписних аркушах була теж лиш одна рубрика на означення нашого народу, а проте тепер вийшло інакше. Ще цікавіша рубрика „тутешній“, яка появилася була ще в 1921. р. Велика частина населення поліського воєвідства подала, мовляв, свою матірну мову як „тутешню“. Всіх тих „тутшніх“ ніяк не можна зараховувати до польської мовної і національної групи, тільки до українців та білорусинів. Тому число українців і білорусинів значно вище від числа, поданого у переписі.

На підставі віроісповідання населення Польщі виглядає ось як:

20,670.100	(64,8%)	римо-католиків,
3,336.200	**(10,4%)**	**греко-католиків,**
3,762.500	**(11,8%)**	**православних,**
835.200	(2,6%)	евангеликів,
145.400	(0,5%)	ін. христ. віроісповідань,
3,113.900	(9,8%)	мойсеевого віроіспов.
6.800		інших нехристіян,
45.700	(0,1%)	безконфесійних.

З цієї віроісповідної статистики видно, як на долоні, що римо-католики (поляки) не творять у Польщі навіть двох третин населення (всього 64.8%). А чейже до цієї рубрики вписано теж усіх римо-католицьких білорусинів (понад мілійон душ!), далі римо-кат. німців, литовців та українців.

Греко-католики і православні в Польщі творять разом 22.2% загалу населення, або 7,098.700 душ. Коли від цієї цифри відняти близько мілійон православних білорусинів та 138.000 москалів, і додати якусь скількість українців римо-католиків, то нема сумніву, що українців у Польщі, згідно з польською віроісповідною статистикою, живе грубо понад 6 мілійонів.

Яким шляхом ішлаб Німеччина на Україну?

Можливости німецько-совітського конфлікту розглядає в останній книжці авторитетного французького журналу „Меркір де Франс“ Каміль Вальльо.

Автор уважає, цей конфлікт дуже можливим, пояснюючи його пангерманістичними аспіраціями Німеччини. Польща та балтійські держави не грають, на гадку автора, великої ролі і добровільно чи силою вони будуть мусіти дати перехід через свою територію. Тут автор спиняється спеціяльно над тими дорогами якими йшов би німецький наступ, уважаючи, що не можна надто легковажно полягати на досвіді 1917 р., коли то німці не зустрічали в зреволюціонізованій Росії опору. Також, гадає автор, не треба досить пригадувати і кампаній Карла XII. та Наполеона, поза тим цікавим моментом, що Карло вибрав дорогу почерез Білорусь аж до Смоленська, а звідтіль повернув до Мазепи на Україну; Наполеон, що не міг числити на ніякого Мазепу, пішов просто на Москву. Але оба завойовники вдарили на Росію в однаковому місці, відтинку Вітебськ— Мінськ, що був тоді єдино можливий. Бо по боках тієї дороги ще й нині непереxідні перепони: на півночі, в Литві, Латвії та Естонії, болота та ліси. На полудні — поліські болота. Тут ще більш перешкод, як на мазурських болотах, де розбили російську армію 1914 р. Взагалі Полісся із своїми стоячими водами творить природну твердиню, без доріг та проходів і саме провал Вітебськ—Мінськ єдино можливий. Їх і вибрали Карло XII. і Наполеон. Там іде досить можлива дорога з Варшави до Москви, збудована ще Катериною II., що всеж навіть нині не досить певна, зваживши брак каміння, з винятком відтинку з Мінська до Орші, що йде каменистою околицею. Дорога та на весну і восени невигідна через болото, а вліті через порох. Щодо переходу в зимі, то колиб французька Велика Армія мала коні підкуті до леду, не стратила булаб кінноти ні артилерії.

Та є ще ліпша дорога до удару Німеччини на Совіти. Це та, що про неї не думав ні Карло ні Наполеон, — Карло подумав про неї запізно. Це — площина Волині та Поділля, рівнина степова, суха, що з погляду природних умов дає змогу розгорнути широко наступ на український чорнозем і мінеральні скарби. Коли одного дня німці матимуть вільні руки, вони виберуть тільки цю дорогу, а не через Білорусь.

Стільки автор. Про те, як приймуть це українці, він не згадує. Зате характеристичне, що він переходить до денного порядку над Польщею, не привязуючи до неї та її армії, як бачимо, майже ніякої ваги. Від себе можемо додати хіба те, що німці ледви чи пішли б здобувати для себе Україну, зваживши недавній прикрий досвід, хіба, що закликав би їх до військової співпраці якийсь новий Мазепа.

(с.)

Як французький „людовий фронт“ усуває своїх ворогів?

ПОСЛА ДОРІО ЗАВІСИЛИ В ОБОВЯЗКАХ ПОСАДНИКА.

Провідника „французької суспільної партії“ та організатора т. зв. „фронту свободи“, посла Доріо завісили в урядуванні у характері посадника паризької дільниці Сен Дені. Ця подія викликала велике враження в парляментарних колах.

Міністер внутрішніх справ Дормуа вияснив представникам преси, що він завісив Доріо з огляду на деякі недокладности міської господарки, а не з політичних мотивів. Навпаки Доріо твердить, що це рішення має **чисто політичний характер і прийшло під натиском комуністів.** На його місце прийде мабуть один з його найближчих приятелів. Хоч це рішення не відбирає Доріо становища міського радного, він постановив зрезиґнувати з нього, щоби станути у проводі своєї листи при доповнюючих виборах.

У звязку з цією подією між послом Доріо та міністром Дормуа вчора дійшло до інциденту: Доріо відмовився подати руку міністрові. Підчас словної перепалки сказав міністр, що він зовсім не закидає Доріо надужиття для особистих користей, лише недбальство при виконуванні обовязків посадника. Доріож закинув міністрові переслідування „французької суспільної партії“ та порушив справу випадків у Кліші

Економічний огляд.

З гараздів української кооперації на Волині.

Рівночасно з припиненням на Волині діяльности РСУК'у там відбувся акт буквального четвертування душі української кооперації. Розпарцелювали її три ревізійні союзи: два варшавські (Рільничо-Зарібкових Кооператив і Сполем) та регіонально-волинський „Гурт“ а молоді кооперативи залишилися під безпосереднім проводом Кооперативної Ради.

Минули вже два роки. Такий шмат часу цілком вистачає, щоб зробити непомильні висновки про ті благодати, що ними обдарував українську кооперацію Волині новий кооперативний закон. Нас мало обходить „Сполем“, що перебрав від РСК'у лише кілька українських кооператив; не будемо в даному разі говорити про „Гурт“, як союз переважно містечкової кооперації. Зате Союз Рільничих та Зарібково-Господарчих Кооператив, чи як його звуть на Волині, Звйонзек, дістав у спадщину від РСУК'у майже всю сільську українську кооперацію, тому нас вельми цікавить і дуже болить, як провадив і до чого довів за цих два роки волинську кооперацію наш спадкоємець.

Були ми свідками перших дебютових ходів Звйонзку, коли добра половина кількарічного важкого дорібку РСУК-у на Волині скінчилася крахом, бо на одній лишень Ковельщині за 1935. рік зі сотні добрих кооператив урятувалося ледви три десятки. Чули ми про розпуку волинських кооператорів, коли Звйонзек розписав до кооператив наказ: викинути з ужитку всі українські книги, замінивши їх польськими. Після книг посипались на українське село обіжники, взірці, накази та все листування польською мовою, і сьогодні волинський кооператор, вислухуючи біляно, якийсь звіт з ревізії чи поревізійне доручення, буквально кліпає очима, бо слухає зовсім незрозумілих слів, а якісь карти контролі обороту (замісць лядового денника) мусить спроваджувати кооператива безпосередньо з Варшави і непотрібно оплачувати велике порто.

Добрих 80 прц. обєднаних у Звйонзку кооператив за національністю — українські. Сам кооперативний характер організації підказує, щоб апарат її якнайкраще відповідав природі і властивостям приналежних до неї членів. Але цілком інакша льоґіка Звйонзку: на 17 співробітників затруднено в ньому лише 3 українців, що працюють на третьорядних становищах, як сліпе знаряддя чистокровних народовців-директорів. Сільський кооператор волиняк почуваеться в атмосфері Звйонзку точнісінько так само, як у турецькому мечеті, бо не дістане він там ні прихильної поради, ні потіхи, ні щирого слова. Не диво, що до Звйонзку сільські кооператори ніколи не заходять і ніякої духової спільноти з ним не відчувають.

Галицька кооперація знає вже конкретно поставлені цілі, а їх реалізацією є щорічні пляни, коло яких обертається вся кооперативна праця — увага впродовж року; пляни нашої праці висловлюються певними сезоновими завданнями; у нас уже кооперативною традицією стали зїзди, весняні та осінні наради, широкі та вузькі курси, конкурси-змагання за кращий вислід праці, багаті кооперативні вистави, багатолюдні кооперативні свята-демонстрації. Кооперативне життя Галичини пульсує цими захватними моментами і завжди черпає з них енергію та ініціятиву в буденній праці. А нічого подібного не знає волинська кооперація під проводом Звйонзку. Аналізуючи його дволітній дорібок праці, важко в ньому відмітити не то, що якийсь плян, чи будь-яку господарсько-кооперативну ініціятиву для українського села — навпаки, там бракує елементарної кооперативної системи, ідеольоґії та послідовности.

Увесь провід Звйонзку зводиться до розмножування по периферії живцем узятих з Варшави обіжників, без уваги для своєрідних волинських умовин; у повсякденній практичній праці він обмежовується до формалістичних правно-ревізійних чинностей на зразок варшавського шаблону, не уділяючи сільським кооперативам ніяких порад-консультацій і зовсім не обслуговуючи їх у справах організаційно-торговельних. Звйонзек просто не любить виходити в нарід і кидати у спраглий ґрунт живе кооперативне зерно. Єдина його стичність із сільською кооперацією відбувається раз на рік через ревідента, що переводить законну ревізію. Для нас ясно, як Божий день, що такий ревідент за один-два дні побуту на селі кооперативи всебічно не пізнає і докладних вказівок на довгий час не дасть, хоч би й хотів, бо йому часу мало на багато статистично-звітових формальностей, — однак директори Звйонзку гадають, що раз на рік вистачить показатися на село, мовляв, за руку водити й нянькою бути сільським кооператорам не треба. І ясна річ, що село, кинуте на поталу долі працює так, як йому Бог на душу покладе: крамарі роблять сотенні манка, члени розбирають великі суми в борг, управи господарюють всяк по свому, члени гризуться до зубів і нікому їх помирити, напроти кооператив повстають приватники-жиди, і ніхто з ними боротьби не організує, а директори Звйонзку сидять собі в бюрі і тільки того клопоту мають, щоб що місяця нагадати кооперативам про вирівняння залеглостей. За два роки праці, крім річних сухо-формалістичних зїздів, на єдине спромігся Звйонзек: організувати курси книговодців. Зате намовити його на курси крамарів, контрольних комісій, на якусь районову нараду — дуже важко. На думку директорів, найважніша та єдина особа в кооперативі — то книговодець і то незмінний, постійний кооперативний бюрократ, тому й кличуть вони на курси третій рік зчерги тих самих людей.

Кооперативна пропаґанда для Звйонзку то зайва і незрозуміла річ. На цю тему він ще не думав і голосу не забирав. Фахової газети чи журналу українська кооператива на Волині не має, бо приписового варшавського „Порадніка Спулдзельні“ не розуміє, а „кооперативний додаток у органі Воєвідського Товариства Організацій та Кулок Рільничих“, „Рільник“ — то глум, а не кооперативна преса. І колиб спитати директорів Звйонзку: скільки прочитано рефератів і викладів на кооперативні теми в їхніх кооперативах — то ніхто не скаже, бо таке питання в головах директорів Звйонзку не істнує, але і без них, на жаль, сміливо можемо ствердити, що ніде й ніхто таких не читав: нема людей, нема кооперат. бібліотечки, навіть звичайної брошурки бракує та і ніхто в цій справі не дбає. І треба подивляти працю сільських кооператорів, як вони в умовах абсолютного кооперативного анальфабетизму знаходять сили і витривалість, щоб триматися кооп. праці.

Не буде помилкою, коли скажемо, що 50% своєї енергії апарат Звйонзку витрачає на „реґуляцію“ чи пак тамування росту української кооперації, на фузію і комасацію здорових українських банків-кооператив з упадливими неукраїнськими, на поєднання господарчо міцних українських молочарень з хирлявими польсько-українськими, на політично-громадське співжиття — словом директори Звйонзку дбають далеко більше про сумнівну політику, ніж про розвиток дорученої їм справи кооп.

З такого погляду нам зрозуміло — чому кооперативне будівництво на Волині посувається воловою ходою. За 1936 рік у луцькому повіті повстала одна нова кооператива, а в число своїх членів Звйонзек не прийняв за ввесь рік ніодної кооперативи. Не дивним здавалось би це явище в Галичині, де скооперування добігає вже до повних 100%, але на Волині, скооперованій лишень на 7—10%, це незбагнений факт. Яка-ж причина? Невже волиняк ще й досі не усвідомив собі користи кооперації? Не в тому річ: населення Волині сьогодні виказує просто стихійне змагання до кооперативної єдности. В одному луцькому повіті в 14 селах зібрано потрібні гроші, підготовлено людей — словом усе, і в кожному з них завтра моглаб добре проспервати кооператива — а от певні чинники перешкоджають, а Звйонзек у цій справі палець-об-палець не вдарить. І не лише у цьому: намірюється, наприклад, адміністраційна влада закрити кооперативу, чи утруднює справу будови домівки, або не дозволяє відкрити станиці при українській молочарні, чи забороняє відкрити філію-крамницю кооперативи — Звйонзек на це ані пари з уст. І хіба як притисне його яка кооператива ґудзом до стіни, мовляв, за щож ми вам вкладку платимо, тоді найсердечніша й єдина порада Звйонзку „візьміть до управи поляків“. Коротко та отверто кажучи, Звйонзек не хоче розбудови української кооперації. Щоб затушовувати основну причину гамування росту української кооперації, директори завжди і всюди вичитують кооперативну мораль про недоцільність плодити кооперативних бліх, нехай, мовляв, і далі жирує та оплутує вбогого волиняка приватника.

Пречистим доказом становища Звйонзку до української кооперації може служити приклад з повсталою цього літа повітовою Садівничо-Городничою Кооперативою „Волинська Продукція“. Організувалося понад 150 садівників та городників, відбуто організаційні збори, дві масові повітові наради, переведено широку пропаґандивну акцію по селах, зібрано кільканацять сот золотих на уділи, словом — усе готове, щоб пустити в рух таку важливу на багатій садами Волині виробничу кооперативу, вся українська Волинь кричить про гостру потребу такої кооперативи, навіть один з директорів Звйонзку ще на весні поблагословив цю справу окремою статтею у пресі, нарешті, народжується кооператива і... маєте!... Звйонзек відмовився засвідчити доцільність такої кооперативи, бо... вона українська.

Галицькі кооператори не повинні обійти мовчанкою цього величезної ваги факту, бо розвиток нашої волинської кооперації — це справа нашого всього громадянства.

Обсерватор.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА.

ПІДГОТОВА ОСНУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ КНИГОВОДІВ-УКРАЇНЦІВ.

Як ми свого часу повідомляли, книговоди в Польщі роблять заходи для того, щоби здобути для себе більші станові права і встановити потрібний ценз для звання книговода. Щоправда недавно проголошена опінія Союзу Пром.-Торг. Палат не випала корисно для цієї справи, але згадані заходи на цьому не скінчились. Книговоди-українці, які здебільша згуртовані в „Супрузі“ рішили покликати до життя окреме т-во. Підвалини до цього поклали збори „Секції книговодів“ при „Супрузі“ 7. травня ц. р., вибравши організаційний комітет, який має виготовити статут нового т-ва і скликати оснувальні загальні збори.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ПЕСИМІЗМ І ОПТИМІЗМ В ОЦІНЦІ ДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ КОНЮНКТУРИ.

Вся преса в Польщі відзначила виступ трьох польських вчених-економістів, професорів: Кржижановського, Гайдля і Ліпінського в Варшаві з додатковим голосом у дискусії проф. Млинарського. Цей виступ торкнувся теми руху цін, платень і коштів продукції. Але преса відзначила перш за все песимізм усіх тих вчених в оцінці дальшої еволюції конюнктури. Це справа, — як ми вже зазначували в „Ек. Огляді“, — що дуже цікавить тепер увесь світ: **близько чи далеко є нова кріза?** Думки щодо того розходяться. І цікаве, що польські вчені годились усі в тому, що **нова кріза йде і захопить теж Польщу,** дарма, що ця не вспіла ще засмакувати справжньої „конюнктури“. Це — як відомо — суперечить оптимізмові поль. уряду, який здебільша устами віцепрем'єра Квятковського проголошує „краще завтра“. Щоправда дехто — як напр. д-р Розмарин недавно на сторінках „Хвілі“ — перестерігає перед надмірним урядовим оптимізмом. Він у господарському житті шкідливий так, як надмірний песимізм. Отож лунають заклики, щоби бути готовими на гірші часи. Це є антидот для легкодушного господарення. Чеський часопис „Народні Освобозені“ радить, щоби в теперішніх часах, коли ситуація поправилась, виготовлювати пляни на пізніше і творити резерви. Треба бути технічно і організаційно на висоті завдань, проте треба вистерігатись занадто великих інвестицій, що колись можуть показатись мертвим баластом.

ПРОПАҐАНДА ФАХОВОГО ШКІЛЬНИЦТВА В ПОЛЬЩІ.

На конференції, що відбулась заходом варшавської Пром.-Торг. Палати для обговорення способів популяризації в широких колах фахового шкільництва, президент Палати Клярнер дав таке характеристичне зіставлення: коли в Польщі на 3 хліборобів припадає тільки 2 людей іншої професії, то у Франції припадає таких 6, у Німеччині 11, в Англії аж 43! При тому консумційна спроможність села, виказувана в практиці, є без порівняння менша від консумційної спроможности міста, що не може бути байдужне для господарського життя. Суспільну структуру Польщі можна поправити тільки перекидуючи частину хліборобського населення до інших звань. У тому лежить величезне значіння фахового шкільництва.

У висліді конференції Пром.-Торг. Палата рішила повести широку пропаґанду для переломання неґативного відношення громадянства до фахового шкільництва.

Треба зазначити, що наша акція в цьому напрямі незвичайно слаба. Особливо в пресі нема поважних спроб освідомити українське громадянство **в користях фахової освіти.** Брошура **о. Годунька,** яка появилась як відбитка з „Мети“, занадто скромна змістом і переконливістю, тому має тільки інформаційну вартість (Добре, що бодай вона появилась).

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Пострах китайських пачкарів.

Рік тому в домі поліційного урядовця в Пекіні появився мандрівник, випрямився й різко промовив китайською мовою:

— Вас піддержують грошевими датками опришки Тревора. Одержуєте 400 долярів місячно, щоб не переслідувати у своїй окрузі торговців наркотиками. За це будете відповідати.

Непрошений гість — це відомий француз Дапієр. Він довго служив при війську та в шпигунських організаціях. Працював завжди понад свої сили та якслід виязувався зі своїх завдань. Китайський уряд заанґажував Дапієра до боротьби зі шкідливими пачкарями, що сильно засипували край своїми товарами.

Легкодушні урядовці.

Одначе треба зазначити, що боротьба з пачкарями не легка. Справні торговці живуть зорганізовано, а в їхній праці підпомагають ще поліційні урядовці.

Годі собі уявити, — як заскочила урядовця „візита" Дапієра. Француз арештував поліціянта та віддав до диспозиції судової влади.

У праці Дапієра зустрічаємо часто подібні пригоди. Він постійно стежить за поліційними урядниками, які не все мають чисту совість.

Дотепний детектив виязується зі свого завдання щонайкраще. Він уже сильно перечистив ряди китайської поліції.

Грізна небезпека.

Саме минає рік, як Дапієр розпочав розвідчу службу. Серед незвичайно важких умовин довелося йому працювати, бож тоді сильно розвинулася торговля наркотиками. На кожнісму кроці можна було бачити грізні наслідки нелеґальної продажі.

Люди раз-у-раз затроювалися кокаїною й героїною. Не вгавали теж самогубства і злочини. Це було грізне мементо для держави, що була вже безрадна. Велике нещастя зависло над головою китайського народу. Преса постійно нотувала жертви в людях та накликувала до безпощадної боротьби з грізним ворогом.

Дапієр на овиді.

Тоді появився француз Дапієр, що з неймовірною енерґією почав важку і відповідальну працю. За кілька місяців запримітив уже підземний світ, що має перед собою грізного противника.

Дапієр почав працювати над рікою Янсекіян у корабельній пристані Ганкве — де часто приїздили хитрі пачкарі.

Одного разу причалив до пристані вантажний корабель багатого купця Суі-Кіяна. Він приняв до праці скромного молодця, що згодом став членом корабельної залоги та плавав скрізь по широкому світі. Таємничий молодець ввесь час глядів — де причалює корабель та з ким держить купець торговельні звязки. Уже в перших днях запримітив він, що його хлібодавець перепачковує сильну кількість кокаїни.

На гарячому...

Вечором пропав молодий робітник Суі-Кіяна. Всі тужили за веселим молодцем, а найбільше багатий купець. Та яке було счудування, коли вранці появився біля товарів Суі-Кіяна відділ війська під проводом молодого робітника.

Це був Дапієр, що довго слідив перебраний багатого купця. Він перевів ревізію, переглянув книги та записки Суі-Кіяна, що незрозуміло глядів на свойого робітника.

Дапієр осягнув свою ціль, після довгих слідкувань і трудів зліквідував цілий ряд грізних торговців наркотиками.

Щоденник для... споживачів молока.

Найбільшим молочарським підприємством у Злучених Державах кермує п-і Сміт, вдова по міліонерові і відомім філянтропі. Пані Сміт бажаючи збільшити консумцію молока серед міського населення, почала недавно видавати у Шікаго спеціяльний часопис для споживачів молока.

Цей часопис, який у нашому перекладі називається „білий напиток", містить статті, присвячені пропаґанді консумції молока. Авторами є лікарі і журналісти, які в цікавий і хитрий спосіб пишуть про молочарські справи. Кожне число має багато ілюстрацій і кліш, які заохочують пити такий відживний напиток як молоко.

Свій щоденник друкує п-і Сміт у 250.000 примірниках і кольпортує його у фабричних заведеннях, бюрах та установах. Цікавий зміст цього щоденника є справді знаменитим пропаґативним чинником і читачі читаючи в молочарнях підчас відпочинку молочарський часопис, кажуть подавати собі шклянку молока.

Хмара шаранчі причиною залізн. катастрофи.

З кількох місцевостей стейту Вірджінія і стейту Пенсильванія прийшли вістки про залізничі катастрофи, що їх спричинили цілі хмари шаранчі, які осіли на залізничих рейках. Машиністи переважно вірили у силу своїх льокомотив і їздили повною парою в масу шаранчі на загроженім відтинку. Щойно тоді переконувалися, що перешкода сильніша від льокомотиви і тоді приходить катастрофа: поїзд вискакує з рейок. Щоб перед цим забезпечитися, залізниче товариство „Пульман Компані" рішило іншими способами знищити цю важку комунікаційну перешкоду. Перед кожним звичайним поїздом їхатиме підчас наїзду шаранчі окрема льокомотива-плуг. Крім цього ця льокомотива випускатиме трійливий газ на шаранчу. В короткому часі рейки повинні бути очищені від шаранчі. Найгірше те, що прислуга льокомотиви мусить працювати ввесь час у газових масках.

НАЙДОРОЖЧА КОРОНАЦІЯ.

Нема сумніву, що найдорожчою коронацією була коронація Юрія VI, яка саме тепер відбулася в Льондоні. Кошти коронації обчислюють на 52,500.000 франків. Навіть після відчислення з цієї суми 7.000 франків за продані білети для глядачів підчас коронації, лишається ще доволі велика сума 45 міліонів франків.

Коронація Юрія VI. коштує 7 міліонів франків більше, як коронація Юрія V і 26 міл. більше, як коронація Едварда VII та 38 міл. більше, як коронація королевої Вікторії.

Таке сильне збільшення коштів пояснюють збільшенням оплат за працю та матеріялами. Також новітня організація коштувала чимало грошей, нпр. інсталяція голосників, ілюмінаційні ефекти і т. д.

З цього виходить, що технічні здобутки зовсім не причинились до подешевлення ріжних парад.

ВІДЧИНЕНІ ДВЕРІ КРАМНИЦЬ.

На зборах одного льондонського товариства обговорювали присутні купці незвичайно цікаву справу, чи відчинені двері крамниць мають вплив на клієнта чи пак покупця, чи ні. У дискусії більшість заявилася за цим, щоб купці мали відчинені двері своїх крамниць. Один із купців сказав, що великою заохотою для покупця є те, коли він проходячи попри крамницю може глипнути до середини крізь відчинені двері. Один фризієр оповідав, що фреквенція в його льокалі збільшилася майже 20 проц. від часу, як він упав на цю щасливу думку відчиняти входові двері. Він запримітив, що іноді клієнт воліє перейти впоперек вулицю, або піти кільканацять метрів дальше, щоб увійти в відчинені двері та не натискати клямки. Більшість льондонських купців рішила відчиняти двері своїх крамниць, щоб заохотити клієнтів до відвідин.

ПАПІР, ЩО НЕ ШЕЛЕСТИТЬ.

Майже кожний глядач у кіні і в театрі лютився іноді, коли підчас акції на сцені чи на екрані, або негайно після піднесення занавіси довкола сусіди заїдали цукорки чи шоколяду і шелестіли папером, що в нього ці лакомики завинені. Щоб тому зарадити одна американська фабрика шоколяди замовила собі спеціяльний папір, який не шелестить і в цей папір завиватимуть усі шоколядові вироби цієї фабрики. Ця новинка фірмі оплатилась, бо вже по короткому часі переконалася управа фабрики, що попит на шоколяди в нешелестливому папері сильно збільшився.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

ПЕРЕЛИВ КРОВИ

До Единбургу приїхав багатий шотляндець і занедужав. Лікар заординував перелив крови. Добровольця дуже швидко знайшли і життя американця врятували.

— Дозвольте, мій добродію, подякувати вам — сказав американець і підписав доброчинному шотляндцеві чек на 10.000 долярів.

По місяцеві прийшла кріза і треба було переводити нову трансфузію крови. Американець знову підписав чек на 1.000 дол.

Ще по місяцеві — він дав свому „спасителеві" 10 долярів. І знову по місяцеві стиснув йому тільки руку:

— Ми старі знайомі. Надіюсь, що ви не будете домагатися заплати.

Шотляндець, який давав кров, пішов до лікаря за порадою.

— Чому він так робить? Чим пояснити таку поведінку?

Лікар покивав головою.

— Дарма!... Не забувайте, що тепер у нього шотляндська кров...

Зі судової салі.

ЗА ПІДСИПАННЯ МОГИЛИ.

В пятницю 28. ц. м. відбулася розправа в окружному суді у Львові проти 11-ох селянських хлопців зі села Люблинці Нові, пов. Любачів, яких староство покарало карою до 10 днів арешту за підсипання могили на цвинтарі в Люблинцях Нових. Тому покарані зголосили відклик проти цього карного наказу і тому справа опинилася перед окружним судом у Львові. Покарані: 22-літній Гринько Бабляк, 21-літній Степан Кіт, 21-літній Василь Кіт, 29-літній Василь Кордупель, 21-літній Юрко Касіян, 17-літній Іван Ярослав Комар, 25-літній Петро Комар, 20-літній Василь Козій, 16-літній Петро Шиманський, 25-літній Гринь Ступак і 15-літній Михайло Санайко заперечили вину. Підкреслили, що 38 років парохом у Люблинцях Нових був о. дек. Северин Метелля, який помер пізної осени 1936 р. За його великі заслуги громадяни рішили підсипати його могилу і поставити памятник. І дійсно дня 27. березня ц. р. під вечір зійшлися люди на цвинтар і підсипали могилу на 2 метри, щоб всілася земля до Великодніх свят, підчас яких священник і вірні з процесією йдуть на цвинтар та відправляє панахиди за душі померших. Могилу підсипувало між іншими лише 4-ох підсудних. Тимчасом на другий день прийшла поліція і наказала розкинути підсипану могилу, що між іншими теж підсудні зробили. На свою оборону покликали трьох свідків, яких суддя допустив. Їх буде переслухувати городський суд у Чесанові разом з трьома поліцаями, свідками прокуратори. Тому розправа відложена покищо на неозначений час.

Справи малолітніх: Петра Шиманського і Михайла Санайка суддя покищо вилучив, аж доки не надійдуть їх метрики, щоб можна було устійнити їх вік. Розправу вів суддя Блюмич. Підсудних боронив адв. д-р Р. Перфецький.

—o—

Відозви й комунікати.

ВПИСИ ДО ДЕРЖАВНОГО РІЛЬНИЧОГО ЛІЦЕЮ З УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ НАВЧАННЯ В ЧЕРНИЦІ ПОЧТА ПІСОЧНА К. ЖИДАЧЕВА.

Кураторія Львівської Шкільної Округи оголосила письмом з дня 7. травня 1937 р. ч. III-9012/37 вписи до Державного Рільничого Ліцею з українською мовою навчання в Черниці на шкільний рік 1938/39.

Подання в справі прийняття до Ліцею треба спрямовувати до **Кураторії Львівської Шкільної Округи у Львові**, вул. Кармеліцька ч. 4. **найпізніше до дня 10. липня 1937 р.**

До подання в справі приняття до ліцею треба долучити: 1) власноручно написаний життепис; 2) метрику хрещення на доказ, що кандидат покінчив 17 літ, а не переступив 21 літ життя; 3) свідоцтво покінчення загально-освітньої гімназії нового типу або найменше 6 кляс гімназії старого типу; 4) свідоцтво від повітового лікаря, яке стверджує, що кандидат є достаточно фізично розвинений і здоровий та що може вчитися в рільничій школі; 5) писемну згоду кандидата на відбуття однорічної господарської практики в господарстві, яке для тої цілі визначить Кураторія Львівської Шкільної Округи; 6) писемну згоду батьків або опікунів на вступлення кандидата до Ліцею та зобовязання платити за нього шкільні оплати і кошти удержання в інтернаті в часі відбування господарської практики і перебування в Ліцею.

Оплата за удержання в інтернаті і в часі відбування практики і в Ліцею **30—35 зол.** місячно.

Шкільна оплата в Ліцею 200 зол. річно, платна у двох ратах по 100 зол. на початку першого і другого півріччя.

Крім цього нововступаючі кандидати вплачують до Ліцею одноразову вступну таксу 10 зол., за вступний іспит, що його складають після відбуття господарської практики 5 зол. і за психотехнічні оглядини 2 зол.

Приняті до Ліцею кандидати дістануть до дня 31. серпня 1937 р. з Кураторії повідомлення про принятя їх на господарську практику, на яку мають приїхати дня 6. вересня 1937 р. і будуть перебувати на ній до 15. серпня 1938. р.

Відбування господарської практики унормоване окремим правильником.

Наука в Ліцею тревае 3 роки.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

Чи національні меншини мають право до „Фонду національної культури?

На вчорашньому засіданні сенат після вступних формальностей приступив до дискусії над проектом закону про „Фонд національної культури".

Сен. Еренкранц повідомив, що комісія приняла поправку сен. Шора, тому предкладає сенатові 3. статтю законопроекту у такому виді: „Завданням фонду національної культури ім. Йосифа Пілсудського є підтримувати наукову й мистецьку національну творчість, беручи під увагу потреби інших народностей, що належать до польської республики". Сен. Здзерський, що в імені меншини ще на засіданні комісії спротивився згадці про інші народности, підтримав своє становище і на вчорашньому пленарному засіданні, мовляв: поправка сен. Шора змінює основну інтенцію фонду; на його думку культурні потреби непольського населення належать до буджету міністерства освіти. Сен. Здзерський, боїться, щоби... не дійшло до непорозуміння між фондом і міністерством.

Сен. Луцький полемізував зі своїм передбесідником, домагаючися, щоб сенат відкинув його внесок.

Б. міністр, сен. Єнджеєвич уважає, що не треба у законі згадувати про меншини, бо до тепер фонд помагав у наукових працях і неполякам, тому годі припускати, щоб у майбутньому було інакше.

Останній забрав голос сен. Міхалович. Він заявив, що польська державна рація промовляє за тим, щоби заспокоїти культурні потреби меншин. З огляду на своє географічне положення. Польща мусить рахуватися з можливістю війни, тому годі зражувати собі громадян-неполяків.

У подвійному голосуванні поправка сен. Здзерського дістала 2 голоси більшости і сенат ухвалив 3. статтю закону в такій стилізації: „Фонд нац. культури має за завдання підтримування національної наукової та мистецької творчости".

Опісля сенат розглядав справу „Фенікса".

—o—

НОВИНКИ.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., телефон 254-46. Приймаю футра до переховання літом.

— **Присилайте свої відповіди** у справі літературного конкурсу „Діла": які з видрукованих у наших фейлетонах новель уважаєте за найкращі? Нагороди Редакції призначені для 7 найкращих новель. Відповіді приймаємо до **1-го червня ц. р.**

— **Увага, лікувальники!** На днях відчинюємо ресторан „ПАЛАТКА" у Черчі під новою управою фахової, що працювала довгі роки у Львові та по інших лікувальних місцевостях як Трускавець, Закопане, тощо. Ціни приступні. Кухня мясна, ярська і дієтична. 931 2—2

— **Куди їхати на літо?** Напевно в гори, а з гірських пансіонів хіба найкраще вибрати „Зелемін" у Гребенові. У „Зелеміні" найкращий відпочинок. Гірське повітря успокоює нерви, достатній і здоровий харч, добра обслуга дають вдоволення з побуту в „Зелеміні". Отже їхати тільки до Гребенова, до пансіону „Зелемін". 995 а 2—2

— **Традиційне свячене** влаштовує в неділю 30. ц. м. Товариство українських дозорців „Воля" у власній салі при вул. Гавзнера ч. 9. партер (поч. в год. 3. попол.) та читальня „Просвіти" в Замарстинові (початок в год. 6.30).

— **Жалібне засідання з нагоди 11-ліття смерти С. Петлюри.** Дня 25. травня, в роковини трагічної смерти С. Петлюри, відбулося жалібне засідання Управи Українського Товариства Допомоги Емігрантам з України у Львові у приявні членів Товариства і гостей. Після відкриття засідання присутні вшанували память Небіжчика повстанням із місць та однохвилинною мовчанкою, а потім п. Володимир Дорошенко виголосив реферат п. н. „Симон Петлюра як український державний муж". По рефераті промовляли ще А. Жук, В Сімович і А. Петренко, ділячися своїми думками та споминами про Покійного Головного Отамана і його державнотворчу працю. Присутні на засіданні склали на бібліотеку ім. С. Петлюри 32 зол.

— **Філія Т-ва прихильників астрономії у Львові** повідомляє, що в суботу, 29. травня в год. 18-ій вечором в салі Геольогічного Інституту при вул. Длугоша 8 відбудеться дискусійне зібрання, на якому п. Гупперт Тадей виголосить відчит п. з. „Нісенітниці астрономічні в пресі і літературі". Вступ вільний. Гостям раді.

— **Члени „ТОПІЖ-у"!** Зголошуйтеся на мешкання у власній віллі в Камені Довбуша. По 1. червні буде управа приймати зголошення і нечленів.

— **Абітурієнти І. гімназії в Тернополі** з 1902 р. зволять подати до 10. червня ц. р. свої адреси, щоби відбути товариський зїзд. **Кс. Карло Ястшембський,** Львів, вул. Дунін-Борковських 10. А.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Державної Клясової Льотерії впали такі виграні: 10.000 зол. на чч: 56475, 128407, 158244; 5.000 зол. на чч: 9476, 77978, 88082, 116614, 114747; 2.000 зол. на чч: 7105, 11951, 13704, 23058, 28720, 43821, 54148, 56295, 58354, 95643, 114855, 145171; 1.000 зол. на чч: 6014, 12395, 19692, 25222, 30653, 37189, 41344, 51539, 54832, 58241, 63298, 64925, 77933, 90154, 93547, 96188, 98812, 107021, 110961, 115347, 117663, 123125, 137411, 141711, 145095, 53095, 53425, 162216, 162920, 168438, 175616.

— **На сплати роблю футра Карпяк, Зиблікевича 4.** 1020

— **У справі продажі мороженого** на вулицях міста президент м. Львова д-р Островський видав розпорядок, що торкається не тільки продавців, але й публики. Морожене мусить походити з управненої фабрики, якої адреса мусить бути подана на візку. До заморожування вільно вживати тільки штучного леду, забарвленого на рожево. Візки і посуди мусять бути чисті, при чому не сміє бракувати умивальки до полокання рук. Морожене з візків слід подавати в андрутових тубках з додатком паперової серветки. Продавці мороженого мусять мати лікарське свідоцтво, що не мають ніякої заразливої недуги.

— **Нахабність залізничого кондуктора.** Залізничий кондуктор, що дня 15. травня ц. р. мав службу в поїзді ч. 323 на лінії Львів—Ходорів—Станиславів, провіряючи карти їзди у вагоні III кл. ч. 13927, накинувся на мого сина, учня І. кл. української т. зв. головної гімназії у Львові, що користуючися учнівською знижкою, їхав до стації Помоняти, чому він підписав свою учнівську легітимацію по українськи. На відповідь учня, що це його добре право, якого досі ніхто не квестіонував, кондуктор закукурічився та став викрикувати, що учні, які користають з добродійства знижки, мусять сповняти вимоги залізниці, а залізниця жадає польського підпису на легітимації. Це домагання, мовляв, цілком слушне, бо він (кондуктор) не вміє читати „по руску". Вкінці загрозив, що як учень зараз не підпишеться по польськи, відбере легітимацію і учень мусить заплатити за цілий білет їзди. По цій погрозі вложив учнівську легітимацію до своєї торби і вийшов з переділу. По якімсь часі і то вже перед самим Ходоровом, де учень мав висідати, кондуктор вернувся і знову почав налягати та погрожувати збентеженому хлопчині конфіскатою легітимації, доки не вимусив жаданого підпису. — Очевидна річ, що кондуктор не мав найменшого права жадати польського підпису на легітимації, а тимбільше не мав правної підстави конфіскувати легітимацію тому, що була підписана по українськи. Його домагання і погрози були яркім надужиттям і я як батько стероризованого учня прошу п. Директора державних залізниць у Львові, щоби притягнув згаданого кондуктора до відповідальности. — **В. Темницький,** у Львові, вул. Війтівська 6.

— **Герой нинішніх часів.** В справі арештованого Юрія Евгена Кінди, урядовця львівської шкільної кураторії, виходять щораз то нові зловживання, що побільшують низку його „подвигів". Знайшли щадничу книжечку на імя Кінди, яку він сфальшував у Ряшеві, дописуючи до цифри 7 дві цифри 60 і вибрав опісля з каси 760 зол. Крім того сфальшував векслі на кільканацять тисяч зол. Перенісшись до Варшави, де дістав на основі сфальшованих документів посаду, здефравдував більшу готівку. Опісля перенісся до Кракова, то знову до Варшави, де придбав собі протекцію в міністерстві освіти, після чого виринув у Львові на посаді у шкільній Кураторії. Всі документи мав фальшиві. Стверджено також, що Кінда взяв від багатьох осіб кавції та грошеві винагороди за вироблювання посад, яких ніхто не дістав. Взагалі Кінда вів розгульне життя і не числився з грішми, які так легко напливали до його кишені.

— **В Чорткові припинили матуру.** Дня 24. ц. м. в Чорткові мала розпочатися устна матура. В останній хвилині кураторія відкликала іспит.

— **Львівська хроніка.** Вул. Цлову рішила міська управа переіменувати на вул. Президента Наймана. — Арештували Анну Довганюк, що окрадала в Ринку сільські дівчата, які шукають служби в місті. У Львові самоходи переїхали одного дня в ріжних місцях четверо дітей. Обійшлось без смертного випадку.

— **Хто буде президентом М. Станиславова?** Міністерство внутр. справ приняло до відома резигнацію посла д-ра Зд. Стронського із президентури м. Станиславова і з доручення воєводи Паславського урядування обняв м-р Котлярчук. Вибір нового президента відбудеться мабуть у липні ц. р.

— **Жертва Сяну.** Дня 25. ц. м. попол. купався в Сяні під Перемишлем між іншими капраль місцевого п. п. Несподівано вояк щез під водою. По 12 хвилинах сапери добули його з 5-метрової глибини. Штучне віддихання і всякі заходи військового лікаря, що приїхав з санітарною патрулею, були вже спізнені. Оповідають, що небіжчик належав до найкращих пливаків. Цікаве, що в тому місці втопився вже неодин добрий пливак.

— **Пожежа.** В хаті Луки Пона в Млинах яворівського повіту вибухла пожежа, яка перекинулася на сусідні будинки і знищила стодолу та стайню. В стодолі спав 23-літній брат господаря Іван, який погиб у вогні. Шкоду обчисляють на 7.000 зол.

— **Заборонили купіль у Стрипі.** У звязку з кількома випадками черевного тифу в Бучаччині влада заборонила купіль в ріці Стрипі.

— **Краєва хроніка.** В Рожанці коло Скольного 40-літня Анна Ковалів впала до бочки з капустою і вдусилася. — В Теодорівці пов. Томашів грім убив 36-літнього Івана Кочара, що пас корови в лісі. — В Белзі обікрали церкву св. Миколая, з якої злодії забрали ріжні цінні річи. — Коломийський суд засудив на три роки вязниці Миколу Фокшея, що підпалив дім поліційного постерункового Зборовського в Косові. — На дорозі між Дрищовом і Жуковом бережанського повіту напало на власника млина Тадея Тарнавського чотирьох людців і засипали його револьверовими стрілами. Тарнавський втік, покинувши ровер на дорозі. — В Стрию втопився в ріці в часі купелі учень II. кл. вселюдної школи „Рідної Школи", Маріян Васильчишин. — В турбінововодному млині в Коропці бучацького повіту згинув робітник Мартин Шмігельський, якому ремінний пас урвав голову, руки та ноги, масакруючи решту тіла. — В Бориславі утонув підчас купелі 15-літній учень вселюдної школи, Влад. Добромільський. — В Накваші пов. Броди Степан Щирба підчас сварки за межу розчерепив Павлові Шокалюкові лопатою голову, так що він помер у брідському шпиталі. Душогуба арештовано.

— **Утеча 14 вязнів.** До міністерства справедливости надійшла вістка, що з головної вязниці в Дубні втікло 14 вязнів. Утеча відбулася по американськи. Вязні приготовлялись до неї від довшого часу, викопуючи підземний тунель. Викопану землю прятали кудись поза вязницю. Коли тунель мав уже відповідну довготу, вночі на 27. травня вязні пробили останню перешкоду — тонку земну стіну і 14 осіб вийшло на волю. Провідниками тієї втечі були два брати Москалюки, засуджені на 15 літ вязниці. З Варшави виїхала до Дубна окрема комісія, щоби перевести слідство. Тому десять літ у Грудзьондзу втікло в подібний спосіб 22 вязнів.

— **Саботаж причиною катастрофи „Гінденбурга"?** До Берліна прийшла з Лейкгерсту вістка, що командант тамошнього летовища, командор Розендаль висловив супроти міністерської комісії, яка досліджує причини катастрофи кермовика „Гінденбург", думку щодо можливости акту саботажу. Це годилосяб зі здогадом громадянської опінії, що до загибелі „Гінденбурга" причинилися комуністи.

— **Залізнича катастрофа.** У Семигороді недалеко Брасову поїзд виїхав на автобус; 6 осіб згинуло, 25 ранено.

— **Пані Сімпсон надає моду.** Великі паризькі магазини мод лянсують новий кольор „блє Валіс" від імени пані Сімпсон. В цьому кольорі, що відповідає ясному відтінкові „блє горізонт" виконано вінчальну сукню для п. Сімпсон. Вінчальна туалета майбутньої княгині Віндсор, якої модель виконали найкращі рисівники, має бути незрівняною креацією кравецької штуки і стане вказівкою для нової моди вечорових туалет.

— **Пропав летун на бігуні.** Як повідомляє агенція Тас, на північному бігуні згинув летун Мазурук, що вилетів на поміч совітській полярній експедиції. На бігуні лютяться тепер сильні сніговії. Проф. Шмідт, провідник експедиції, жде на погоду, щоб розпочати глядання за Мазуруком.

— **93 недуг нараз.** В Парижі помер у віці 35 літ робітник Дешан, у якого лікарі ствердили 93 недуги нараз. Вичислення тих недуг з подробицями тревало годину і на клініці Дешан був предметом загального зацікавлення. На диво помер він не з причини своїх недуг, але наслідком самогубства. Лікарська діягноза так його пригноблювала, що він вискочив крізь вікно і згинув на місці. Заощадив собі терпіння і багатьом лікарям праці.

— **Пятьсот осіб згинуло в гірничій оселі** Тлямпухага в Мексику, де осунулася піскова гора і засипала місцевість. Катастрофа скоїлася в ночі, коли люди спали. Ніодин дім не лишився цілий. Всі мешканці оселі згинули. Причиною катастрофи були довготривалі дощі, що підмили гору в підніжжі. Пісок належав до концесійної французької консорції.

— **8-годинний день праці для звірят.** В місті Мусорі, в Індіях, префектура поліції видала розпорядок, що підприємцям не вільно змушувати до праці звірята довше ніж 8 годин на добу. Тягарі, які перевозять вантажні звірята, не можуть перевищати 2 і пів сотнара. Законодавство в Европі такими справами ще не займається.

‡ Посмертні згадки.

Богданна з Кисілевських Левинська, вдова по бл. п. о. Атаназієві, пароховi Болехова та б. професорові гімназії в Чернівцях, померла 21. травня ц. р. у Львові в 66 р. життя. З Покійною зійшла в могилу жінка з давнього священничого роду, що визначалася небуденними прикметами духа. Після довголітнього побуту в Чернівцях, де радо ставала до помочі в громадянській праці, переселилася перед 12 роками до Болехова і небаром після свого приїзду заснувала там філію „Союзу Українок". Будучи кілька літ головою цього товариства, займалася ним щиро, відбувала майже щонеділі сходини, на яких читала членкам з міщанських кругів часописи та книжки і уладжувала багато імпрез, нпр. Свята Матері, свято на честь Н. Кобринської і т. н. З великою ревністю дбала про красу Божого храму в Болехові і під її проводом прикрашено престоли та хоругви гарними вишивками. По смерти свого мужа, що з ним прожила 50 літ, була приневолена перенестися до Львова. Одначе, заки змогла увійти в круги львівського громадянства, покинула ненадійно цей світ на великий жаль рідні та черновецького і болехівського громадянства. В. Ій П.!

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Надзвичайні Загальні Збори „Міщанського Братства" в Тернополі відбулися дня 23. ц. м. у справі сплати довгу, затягненого 1935 р. на віднову салі. Хоч цю справу вирішили на попередніх Зборах, але члени не вивязались зі своїх зобовязань, доходи зі салі були дуже малі і дійшло до того, що не було готівки на виплачення відсотків і банк загрозив позвом. Виділ опинився у безвихідному положенні і тому скликав надзвичайні загальні збори, що їх відкрив голова Т-ва д-р Брикович. В дискусії промовляли: д-р Чума та Майка і представили численно зібраним членам скрутне положення Т-ва. Члени зрозуміли важне положення, приняли на себе довг і таким чином врятували домівку. Виділ, побачивши посвяту членів, які взяли на себе такий тягар (по 163 зол.), відкликав свою резигнацію. В найближчому часі сплатить „Міщ. Братство" свої довги і розвине ширшу діяльність.

ЯРОСЛАВ.

Другий курс для крамарів коштом Ревізійного заходами ярославського Повітового Союзу українських кооператив відкрито в Ярославі. Після служби Божої промовив до зібраних учасників курсу довголітній місцевий парох та основник ярославських установ, о. дек. Хотинецький. Він заохочував курсистів до праці, що вийде на особисту і загальну користь. Д-р Денис Лукіянович у своїй промові подав образ українського купецтва за княжих часів, говорив про світові торговельні шляхи на Україні, про вагу купецького стану і торговлі, як суспільної праці та про організацію українських купців у Львові і на провінції. Інсп. Сірий зясував вагу кооперації в організуванні української торговлі і купецтва. На цей 4-тижневий курс зголосилось учасників 40; на отворенні було їх 24, а решта повинна ще надтягнути.

ТРУСКАВЕЦЬ.

Наплив гостей до Трускавця-живця і життя та діяльність українців. Склалося так, що нас четверо з родиною опинилося у Трускавці-живці, а до Чорта чи Підлютого вибереться дещо пізніше. Гостей є тут уже біля чотирьох тисячки, бо сезон дійсно гарний. Урядовці і служба в живці дуже чемні для гостей і всюди є лад та порядок. Дня 15. червня кінчиться перший, дешевий сезон при чому за кімнату з харчем платиться пересічно 6 зол. денно, а родини платять по 4 зол. Таксу купелеву з 19 зол. обнижують для урядовців, емеритів на 10 зол. Купелі сірчано-соляні I кл. обнижують з 5.50 зол. на 20 проц.; третя класа 1.30 зол., кабін II. класи в цьому сезоні нема. Найбільше гостей є з Лодзі, Варшави, Вильна, причім є великий відсоток жидів, які — як відомо — найбільше дбають про своє здоровля. Дуже багато осіб це товсті люди, які пють воду „Варвару". Вона ділає так, як вода з Марієнбаду у Чехословаччині. Лікуванці почали пити воду „Варвару" щойно від року. Воду „Нафтусю", що заносить нафтою, пють недужі на нирки і жолудкові недуги. Джерело „Нафтусі" находиться на ерекціональнім грунті нашої гр.-кат. парохії, яка дістає річно ледви 250 зол., бо за таку ціну підписала контракт винайму ще 1848 р. Сотки тисячів зол. платять лікуванці за пиття цієї водиці (по 8 зол. місячно), очевидно управі купелів. Два рази денно грає добірна музика, але лише деколи українські пісні і тоді публика гучно оплескує. З наших лікарів має великі успіхи солідний д-р Білас зі Львова. Лікуванці дуже жалують також покійного д-ра Прийму. Українців на лікуванні поки що небагато. На 5 жидів фотографів нема ніодного українця. Наша церква гарна і дуже чистенька. Парох о. дек. Валюх працює в усіх українських установах. Шкода, що на час сезонів не має сотрудника, бо понад 2.000 парохіян дають багато праці. Одинокe віче грає в салі „Сільського Господаря". Кооператива, крамниця „Маслосоюзу" і крамниця п. Городиського та інші просперують добре. В чит. „Просвіти" відбуваються забави для молоді, а в неділю 23. ц. м. відбулося „свячене". До столів засіло 132 громадян. Свячене посвятив о. дек. Валюх. Зпоміж лікуванців промовляв о. д-р Й. Застирець, взиваючи громадян, головно молодь, щоби вчилася ремесла і створювала свої власні варстати праці. В Трускавці є майже 40 проц. віль українських, але нема фахівців до ведення пансіонів і тому чужинці винаймають наші віллі. Найкраще ведуть свій пансіон Сестри Служебниці. Чути також нарікання, що в цілому Трускавці нема „Діла", а в книгарні „Руху" є тільки „Новий Час" та „Українські Вісти".

ВОЙНИЛІВ.

День слави Пречистої Діви Марії. День 7. м. м., себто день Благовіщення, став у парохії Войнилів „днем слави Пречистої Діви Марії“, а огляду на 900-ліття проголошення князем Ярославом Мудрим у Києві в церкві Благовіщення Пречистої Діви Марії Покровителькою та Опікуною України, як і з приводу 200-ліття Матері Божої Гошівської, Покровительки Підкарпаття, до котрого і Войнилів належить. Цей „День - Слави“ був наперед проголошений, дбайливо приготований і нетерпеливо очікуваний. В церкві в цьому дні відправлено торжественне богослуження. Соборну Службу Божу відправив місцевий парох о. дек. Людомир Зарицький при участи о. Миколи Коса з Сівки Войн. та о. Степана Коломийця з Перевівця. Проповідь виголосив о. М. Кос. В часі Служби Божої співав хор місцевої читальні „Просвіти“, один з найкращих хорів у калуськім повіті. Пополудні в 3. год. відправлено урочистий акафист Благовіщенню із суплікацією і благословленням Найсв. Дарами. — По богослуженні відбулася у великій, гарно прибраній салі „Р. М.“ ювилейна академія. На стінах красувалися образи, між ними на килимі в почеснім місці висів образ Матері Божої Гошівської, справлений жінками Войнилова для місцевої церкви ще перед 30 роками. На великій сцені приміщено інший образ: „Неустанної помочі“, прикрашений вазонами й освічений рефлекторами електричних лямпок. При виповненій салі розпочалася академія згідно з програмою, поданою в запрошеннях. Коли підтягнено заслону, на сцені видніє хор дівчат Марійського Союзу, перед яким стояли дві маленькі дівчинки з місцевого захисту, які розмовою між собою повідомили присутніх, що нині є „день слави Пречистої Діви Марії“ і в її честь відбудуться декламації та співи. Потім хор дівчат відспівав на два голоси пісню „Архангельський глас“. Реферат на тему „Почитання Пречистої Діви Марії на Україні від найдавніших часів“ відчитав з патосом дир. „Р. М.“ д-р Нестор Рудницький. Добре опрацьований реферат причинився до піднесення урочистого настрою. Опісля кант „О страстях Христових“, згармонізований Кошицем, відспівав міш. хор під проводом п. Теодора Олійника. І цей кант і другий (Про Пречисту Діву Марію) відспівав хор у повні вдатно. Видно було зіспівання хористів і велику працю диригента. Хоча хор чисельно невеликий, все ж таки міг взятися до виконання цього канту з уваги на своє вишколення. В цій першій частині програми виголошено 3 декламації. З найменших деклямувала Славця Федюшка „Марійку“ Щурата, з доросту Дарка Богдан „Мати Пречиста“, а найстарших Стефа Лаврій „Марію“ А. Курдидика. Всі декламації були добре віддані. Хор Марійського Союзу відспівав ще другу пісню: „Ген до неба“. В другій частині програми відбулася дитяча вистава в одній дії, яка кінчилася співом найменших дітей, що ними диригував маленький, біло убраний ангел. На закінчення академії виставлено живий образ „Марія, Цариця небес“, виконаний на основі образу Плокгорста. При відслоненні образу чути було тихенький спів, що робив враження наче небесного ангельського хору. Відспівана була пісня „О, Богородице Діво“. Публика під враженням цього образу встала з місць і по скінченню пісні на сцені почала співати гимн: „О, спомагай нас“ та закінчила гимном національним. Біленькі малі ангелики так прикували до себе очі глядачів, що жаль було дивитись, як завіса стала образ заслонювати і тимсамим заповідати, що „день слави Пречистої Діви Марії“ скінчився. — Тут варто ще зазначити, що в часі академії, коли стало темніти, в усіх вікнах мешканців українців заблисло світло свічок. Містечко Войнилів було ілюміноване. Вкінці слід піднести й заслуги тих, що в приготуванні цього свята найбільше заслужились. А працювали над ним місцеві СС. св. Йосафата, п. Анастазія Лаврій і п. Т. Олійник, що їм вся зібрана публика була незвичайно вдячна за приготування такої незвичайно вдатної ювилейної академії. **Присутній.**

БЕРЕЖАНИ.

„Соборчик“ священників бережанського повіту в карно-адміністраційного референта староства в Бережанах. На день 21. ц. м. візвали до староства священиків повіту та списали з ними карні протоколи і покарали високими грошевими карами за невивішення прапору дня 3. ц. м. І хоч такого доручення підлеглим гр.-кат. парохіяльним урядам церковна влада не дала, як це вже зарядженo у справі богослужень у державні дні, то бережанське староство покарало осіних священників: о. д-ра Володимира Левицького з Великої Плавучі на 50 зол. кари або 5 днів арешту, о. Павла Олійника з Августівки на 20 зол. або 2 дні арешту, о. Кушніра на 20 зол. або 2 дні арешту, о. М. Юхновича з Малої Плавучі на 10 зол. або 1 день арешту і т. д. Проти цих кар внесли покарані спротив і справа опиниться в окружному суді. Що скаже на це міністерство внутрішніх справ та апостольський нунцій у Варшаві?

Домагаються зміни українських печаток. Бережанське староство зажадало від філії „Просвіти“, „Сільського Господаря“, „Рідної Школи“ та „Міщанського Брацтва“ в Бережанах негайної видачі українських печаток та наказало замінити назву „Бережани“ на „Бжежани“. Що на це скаже міністерство внутрішніх справ? Невже староста Войцеховський дістав нове доручення в цій справі від вищої влади? В останньому часі староство знову полагоджує відмовно прохання читалень на вистави і забави „зе вглєнду на спокуй публічни“. До чогож має братися сільська молодь, коли зачинається нова хвиля заборон на наші імпрези, як це було в минулому році в Бережанщині?

Пан Томаш Хлоста в ролі волосного паламаря. Волосний писар з Малої Плавучі пов. Бережани, п. Т. Хлоста видав доручення всім гр.-кат. парохіяльним урядам волости, щоби дня 12. ц. м. дзвонили в усі дзвони 10 хвилин. Цікаво булоб довідатися, до кого належать такі доручення, чи до вищої церковної влади, чи до волости?! Можеб Митрополича Консисторія провчила за посередництвом адміністраційної влади управу збірної громади у Малій Плавучі, щоб не пхала носа до несвоїх справ. Міністерство внутрішніх справ повинно теж довідатися про порядки у Малій Плавучі.

БЕРЕЗІВЩИНА.

Культурно-освітня праця в Улючі пов. Березів. Улюч — це велике село, в 90 проц. українське; решта населення — це жиди і поляки. Молодь національно свідома і радо горнеться до освітньої праці. Національно-освітню працю веде п. Роман Солтикевич, абсольвент торговельної академії у Кракові. Її спиняє недостача великого Народнього Дому в Улючі. Вже від 6 років роблять улючани заходи у старостві, щоб виєднати дозвіл на будову Народнього Дому в Улючі, але й досі не дістали його. Тому покищо дають вистави і концерти у дворі, але заки винаймуть салю, мусять багато находитися і напроситися, бо різні чорні і темні духи зпоміж „сусідів“ кидають нам колоди під ноги. В Улючі є віддавна вже такі три найважніші товариства: чит. „Просвіти“, гурток „Сільського Господаря“ і коoп. „Єдність“, що — на жаль — через недостачу Народнього Дому не можуть розвинути як слід своєї діяльности. Дня 23. п. м. відбувся в Улючі концерт у честь Шевченка, що пройшов з повним моральним і матеріяльним успіхом. На концерт приїхало 8 довколичних священиків з родинами і прибули масово селяни місцеві та позамісцеві, так, що саля була битком наповнена. На програму концерту зложились: 1) „Заповіт“ — міш. хор; 2) вступне слово п. М. Петрушака; 3) „Не дивуйтесь“ — міш. хор; 4) „Посланіє“ — декл. П. Левковича; 5) а) „Пою коні“, б) „Кринець“ — муж. хор; 6) а) „Ой Дністре“, б) „Чого мені тяжко?“ — муж. хор; 7) „Садок вишневий“ — міш. хор; 8) Осії гл. XIV — декл. А. Харидчак; 9) „Ой три шляхи“ — міш. хор; 10) „Ой гляну я“... б) „Веснівка“ — сольо сопранове От. Дзюбакевич; 11) „Вже більше літ двісті“, б) „Ставок засхув“ — муж. хор; 12) „Туман хвилями лягає“ — міш. хор. Хорами проводив п. Роман Солтикевич. Всі точки випали дуже гарно і тому деякі з них на бажання публики хори мусіли повторити. Вступне слово було добре опрацьоване і виголошене, але надавалося лише для інтелігенції. До селян треба говорити більше популярно. **Гість.**

Спорт.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВЦЯ У ЛЬВОВІ.

В неділю 30. ц. м. відбудеться у Львові на площі Сокола-Батька традиційне свято українського спорту — **День Українського Спортовця.**

Дефіляда всіх змагунів Львівщини, дружиновий марш, біг на 100 м. чи біг навпростець для робітників і ремісників мають виказати, як далеко спорт уже охопив маси. Зате такі легко-атлетичні конкуренції, як біг на 2000 м., гінці 4 × 200 м., трискок, скок увисочінь мужчин чи біги на 60 і 800 м., гінці 4 × 75 м. і скок удовжінь жінок та змагання у спортових грах найліпших дружин Львівщини повинні виказати, що також і якістю наш спорт доганяє інші нації.

Д. У. С. дасть задоволення не тільки знавцям спорту, але всім, що відчувають красу змагань молодих, здорових, виспортованих людей, повних волі перемогти. Крім цього подумали також організатори про веселу точку, якою будуть змагання копаного мяча ольдбоїв Центросоюзу і Маслосоюзу.

Початок Д. У. С. в год. 15.30.

УКРАЇНА — Р. К. С.

Змагання цих двох дружин, які мають зовсім дві різні системи гри, відбудуться в неділю 30. ц. м. на грищі Погоні. Початок: год. 5.15 пополудні. В осінній рунді Україна виграла з Р. К. С. ледви 1:0, так що можна і цим разом надіятися гарної **та завзятої гри. Україна захоче напевно після своєї високої перемоги над Чорними не тільки вдержатись на другому місці** табелі, але здобути й перше, що теоретично ще зовсім можливе, тимбільше, що Україна зголосила протест від змагань з Польонією. До цих змагань виступить Україна в такому самому складі, як до Чорних.

Перед метчом Україна — Р. К. С. буде грати **Погонь І. Б з Чуваєм** — початок: год. 3.15. І ці змагання заповідаються цікаво, бо Погонь перемогла в Самборі Корону, а Чувай високо Лехію. Оба метчі відбудуться у рамках спільної імпрези. Ціни білетів нормальні.

ТАБЕЛЯ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

1. Ресовія	16	26	6	40:19
2. Україна	**17**	**24**	**10**	**58:26**
3. Чорні	17	23	11	47:35
4. Гасмонея	16	21	11	20:12
5. Польонія	13	17	15	26:27
6. Чувай	16	16	16	40:41
7. Погонь І Б	16	16	16	38:36
8. Огніско	16	16	16	25:16
9. Р. К. С.	16	12	20	22:32
10. Корона	16	10	22	21:25
11. Лехія	16	7	25	20:37
12. П. Сокіл	16	6	26	29:54

МИСТЕЦТВА Б. І Ц-КЛЯСИ.

Льот — Степ 8:0 (2:0). Скандальна гра воротаря Степу, який поводився зовсім не по спортовому. Він завинив не тільки високу, але взагалі програну.

Праца Польска — Святогор 3:2. Увесь час перевага Праци Польскої.

ЗЗК II. — Україна III 7:1 (4:0). Змагання запасних дружин за мистецтво Б-кляси закінчились високою програною молодої дружини України. Ці змагання відбулися як передметч ЗЗК — Білий Орел.

ОКРУЖНА ЛІГА.

Крім поданих у вчорашньому числі вислідів змагань Окружної Ліги грала ще в четвер у Самборі **Погонь І. Б з Короною з вислідом 4:2 (4:1).** Корона мала перевагу, але не вміла використати підворітних ситуацій.

ЛЬВІВСЬКА А-КЛЯСА.

Т. Ш. Л. — Світезь 4:1 (1:1). Т. Ш. Л. вийшов після цієї перемоги на перше місце в табелі та імовірно буде цьогорічним мистцем львівської А-кляси.

ЗЗК — Білий Орел 3:0 (1:0). Однозначно ЗЗК відібрав Білому Орлові два пункти та майже всю надію на мистецтво.

Рекорд — Львовянка 3:1 (0:1). Львовянка вела вже 15 хв. перед кінцем 1:0 і відтак залмавшись дала собі стріляти 3 ворі.

Знесінчанка — Зеніт 3:0 (в.-о.). Суддя перервав ці змагання, бо при стані 3:0 для Знесінчанки, дружина Зеніту здекомплєтувалася.

МИСТЕЦТВА ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

ЛОДЗЬ. **Погонь — Л. К. С. 0:0.** Львівська Погонь, яка грала на горячому лодзькому грунті з ЛКС-ом в ослабленому складі, осягнула нерішений вислід. ЛКС грав брутально і мав увесь час перевагу, одначе дефензива Погоні грала дуже добре.

КРАКІВ. **Краковія — Висла 1:1 (0:0).** Дербі Кракова закінчилися нерішеним вислідом, хоч Висла мала в першій половині сильну перевагу.

ВАРШАВА. **Варшавянка — Гарбарня 5:4 (3:0).** Гарбарня мала більше з гри.

В табелі Державної Ліги веде Краковія перед Вислою і Вартою. На кінці покищо стоїть Погонь і Домб, одначе Погонь відділена всього різницею 1 пункту від Гарбарні і 2 пунктами від Л. К. С-у.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Русь грає вже товариські змагання. Ужгородська Русь, яка покидає чеську Державну Лігу, покищо безробітна, бо дивізійні мистецтва починаються аж восени. Щоб не гайнувати часу, грає Русь у неділю 30. ц. м. товариські змагання зі своїм давнім суперником БФТЦ Берегово, у своєму найкращому складі.

Праська Славія грає з Фебусом. У неділю 30. ц. м. гратиме праська Славія свій перший метч у Страсбургу з мадярським Фебусом у рамках футбольного турніру паризької світової вистави.

Футбольне мистецтво Румунії здобула дружина Венус, перемагаючи у вирішних змаганнях Уніреу Триколор 4:2.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

NASZA PRZYSZŁOŚĆ. Nr. LII. Maj 1937. Wydawca i redaktor' D-r Jan Bobrzyński.

LWÓW LITERACKI. R. I. Nr. 5.

PION. Warszawa. R. V. Nr. 20 (189).

URANIA, Lwów, luty 1937. R. XV. Nr. 1.

UKRAINISCHE KULTURBERICHTE des Ukrainischen Wissenschaftlichen Institutes Berlin. Jahrg. IV. Nr. 31.

VÖLKERBUND. Nr. 187—191. 30. April 1937.

CONTRA KOMINTERN. Berlin. Mai 1937.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Мол. Театр „Заграва“ під арт. пров. В. Блавацького.

ЖОВКВА:

29. V. Камо грядеши? I. част. Вініцій і Лгія.

30. V. Камо грядеши? II. част. Смерть Нерона?

31. V. Трафіка пані генералової.

1. VI. Т. Шевченко.

Великий Театр:

Неділя 30. V. год. 8. веч. „Король“.
Понеділок 31. V. год. 8. веч. „Король“.
Вівторок 1. VI. год. 8. веч. „Король“.
Середа, 2. VI. год. 8. веч. „Король“.
Четвер 3. VI. год. 8. веч. „Король“.

КІНА.

АПОЛЬО: „Останній акорд“ з Ліль Даговер.
АТЛЯНТИК: „Тиждень перед шлюбом“.
ВАНДА: „Дочка Джунглів“, „Схопила жінку“.
ГРАЖИНА: „Справа 444-х“, „Вулиця малишки“.
ЕВРОПА: „Дай мені твоє серце“.
КАСІНО: „Тільки раз кохала“.
КОПЕРНИК: „Іх перше кохання“.
МАРУСЕНЬКА: „Ал хет“ („За гріхи“) і „Веселі бідаки“.
МЕТРО: „Конвой“ з Павлою Весели та „Чорна рука“.
МІРАЖ: „Остання серенада“.
МУЗА: „Поворот до життя“ („Чорний ангол“).
ПАЛЯС: „Пан редактор шаліє“.
ПАКС: „Буде краще“ з Тоньком і Щепком.
ПАН: „Цісі“.
РАЙ: „Варвара Радивилівна“.
СВІТ: „Іх ночі“ з Клерком Гейблем і Кльодет Кольбер та ревія „В еспанському кітлі“.
СТИЛЕВЕ: „Пісеньвар Відня“ і ревія „Зелена коверта“.
ТОН: „Герой Тексасу“.
УТІХА: „Останній могіканин“ і ревія „Над синім Дунаєм“.
ХИМЕРА: „Під твою опіку“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5).
„Печера Адельсберг“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 29. травня 1937.

БЕРЛІН (357) 15.30, 20.10 Розр. музика, 18.00 Дута орх., 22.30 Танк. музика, БІЛГОРОД (437) 18.00, 21.10 Нар. пісні, 19.50, 20.00 Вок. дуети, БУДАПЕШТ (550) 17.40, 18.00 Сальон. музика, 19.20 20.00 Нар. пісні у супр. циг. орх., 23.30 Оп. орх., ВІДЕНЬ (507) 10.50 Сільська музика, 18.00 Нар. пісеньки, 19.30, 20.00 Хор, 20.20 Скрипковий речітал Р. Одноносова, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 10.30 Для дітей, 14.00, 16.00 Музика, 15.10 Веселі нар. мельодії, сопр., бар., флет, форт., 20.10, 21.00 Оперетові мельодії, КОШИЦІ (259) 13.30 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО (369) 17.25 Танк. музика, 20.40 Розр. музика, 22.15 Комедія, опісля музика, МІНХЕН (405) 14.20 Весела музика, 15.30 Легка музика, 22.30 Танк. музика, ПРАГА (470) 12.35, 18.15 Сальон. музика, 21.05, 22.00 „Азраель“ симфонія ц-моль Сука, РАДІО ПАРІ (1648) 13.15, 20.15 Спів, 18.00 Для дітей, 19.45 Грецькі пісні, 20.30, 21.00, 22.00 Італійська музика, РИМ (421) 17.25 Танк. музика, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 „Ернані“ оп. Верді.

Неділя, 30. травня 1937.

БЕРЛІН (357) 12.00 Музика з усього світа, 19.00 Моцартові твори, БУДАПЕШТ (550) 12.30 Оп. орхестра, 21.50 Сальон. музика, ВІДЕНЬ (507) 11.45, 12.00 Симфонія ц-моль Мозера, 18.00 Веселий вок. квартет і камер. твори, 19.25 Форт. концерт е-моль Шопена, 20.10 Розр. концерт, 21.00 „Франц Шуберт“ муз. комедія Пербера (на Шубертових мотивах), ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 20.00, 21.00 „Огород рож“ вес. муз. програма, 22.30 Танк. музика, МІЛЯНО (369) 17.00, 18.00 19.00 „Ля ведова сеальтра“ оп. Льоція, 21.00, 22.00, 23.00 „Іріс“ опера Масканія, МІНХЕН (405) 10.30 Баварські нар. пісеньки, 13.00 Нар. музика, 14.30 Нар. пісні, 19.30 Розр. програма з участю цитристів і мандолінистів, ПРАГА (470) 16.15 Орх. концерт, 19.25, 20.00 Концерт військ. орх., 22.35 Легка музика, РАДІО ПАРІ (1648) 12.35 Орх. концерт, 13.15, 20.15 Спів, 14.00 Для дітей, 16.30 Театр Уяви, 17.00, 18.00 Симф. концерт, РИМ (421) 15.30 „Фігарове весілля“ оп. Моцарта, 21.15, 22.00, 23.00 Концерт у честь Страдіварія з наг. 200-ліття смерти.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 29. травня 1937.

6.30 Раніший авдиція, 7.10 Програма на днині, 7.15 Для новобранців, 7.25 Трохи інформацій, 7.40 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для шкіл: Співаймо пісоньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Орх. концерт, 12.40 Полудневий денник, **12.50 Значіння хлібороба в експорті яєць — гутірка, виг. дир. Ів. Мартюк,** 14.30 Театр Уяви для дітей: Казка про три сестрички, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Ревієві мельодії, з гр. пл., 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Пучіні: Попурі з опер, гр. пл., 15.50 Із спогадів летуна, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Легка музика з гр. пл., 16.15 Парафрази та фантазії на теми давніх мельодій, орх., 17.50 Огляд видань, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 М. Ольшевська, Б. Джігаі, гр. пл., 18.35 Львівський актуальний фейлетон, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Люди Висли, авд., 19.30 Шлеські вояцькі пісні, хор, 20.00 Шуберт у форт. транскрипціях, 20.30 Літер. новини, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт орхестри, Луція Щепанська, сопран, 22.00 Весела Сирена: Міністерство гумору, 22.30 Танк. музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.05 Танкова музика, 24.00—1.00 Орх. концерт.

Неділя, 30. травня 1937.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Ранішній денник, 8.15 Для села: Хліборобська Газетка, Музика з гр. пл., Які користи дають виставки домашньої тварини, 9.00 Музика з гр. пл., 9.30 Трансм. зі Станиславова: Коронація чудотворного образу Матери Божої, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Розривк. поранок: орх., спів; у перерві в год. 13.00 Фільмовий огляд, 14.00 Мистецькі танки, гр. пл., 14.40 „Панна Люся здає матуру“ гумореска, 15.00 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Нар. пісні й музика, Найближчі завдання молочарства, Актуальна хліборобська гутірка, 16.00 Нар. музика, спів, 16.35 Форт. музика на 4 руки, 17.00 Театр Уяви: „Як Івась за душу з чортами танцював“, з музикою, 17.30 Репортаж із дня пропаганди радія, 18.00 „Вербум нобіле“ оп. Монюшка, 19.20 У день матері, 19.35 Скрипкові твори у вик. Вацл. Колаянського в супр. форт., 20.00 Хоральна авдиція в супр. форт., 20.30 Програма на завтра, 20.35 Спортові вістки, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірній денник 21.00 Вечір Беранжерових пісеньок, 21.40 Спортові вістки, 22.00 Концерт орх. спів, 22.50 Останні вістки радіоденника, метеор. комунікат, огляд преси, 23.00 Танк. музика з гр. пл., 24.00—1.00 Концерт орх.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

З приводу знижкової тенденції ціни на масло не ставить

Молоко	18—19
Яйця	2·65—2·70

Тенденція знижкова на масло, на молоко і яйця вдержана.

ПТИЦЯ.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 28 V. п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С.“ у Львові (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята I. кл. товсті від 0·60 кг вгору	1·80 зол.
Курки молоді I. кл. товсті без вапняку на ногах від 1.50 кг вгору	1·15 зол.

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

Ширіть наш часопис!

ПОДЯКА.

Свято 25-літнього Ювилею Кружка шкіл ім. Б. Грінченка у Львові було доказом живого зацікавлення не лише серед громадян Городецької дільниці, але і всього Львова. Цьому широкому зацікавленню громадянства треба завдячувати моральний і матеріальний успіх, що його дало ювилейне свято.

Комітет, Старшина і Учительська Збір, доцінюючи зрозуміння громадянства, його жертвенність, щире та прихильне відношення до наших шкіл і нашої праці почуваються до милого обовязку замість особистих подяк зложити щиру загальну подяку Всім, хто словом, ділом, щирим серцем та прихильною думкою доложив пегомжу до морального і матеріального успіху нашого рідношкільного і національного свята.

1016 **Комітет.**

Подяка.

У важким горі, яке зіслав на нас Всевишній, забираючи нам Найдорожчу Маму, Бабку та Прабабку бл. п. БОГДАНУ ЛЕВИНСЬКУ, вдову по бл. п. о. А. Левинському, пароховї Волехова, складаємо щиру подяку всім тим, що ділом чи словом помогли нам злагодити наш біль.

Дякуємо о. кан. Д. Лопатинському і о. кан. Ю. Дзеровичеві за провід у похоронах і о. сов. Горчинському, о. сов. Яросевичеві, о. сов. Бучацькому, о. сов. Семчишинові, о. Василеву і о. Белеєві за відправу похоронних обрядів. Дякуємо п. д-рові Цимбалістому за те, що щиро займався лікуванням Покійної. Також дякуємо Своякам та Знайомим, що відпровадили тлінні останки Покійної на вічний супокій, та всім тим, що устно чи письменно зложили нам своє співчуття.

Мелянія Ц., Зиновія Б., Ольга Ц. — доньки; інж. Стефан і Богдан — сини; Ірина Левинська — синова; д-р Роман Цегельський, д-р Тит Бурачинський і о. д-р Гнат Цегельський — зяті; Ольга й інж. Богдан Поповичі, д-р Евген і Михайло Цегельські; Мирослав, Нестор і Ернст Бурачинські; Артемій Цегельський, Неоніля і о. Евген Дмитруки, Дарія і Тетяна Цегельські — внуки; Орест Попович і Хризант Дмитрук правнуки. 1017

Подяка.

Прибиті горем по втраті нашого Найдорожчого Сина, Мужа і Татка бл. п. БОГДАНА РІМНІЯСЬКОГО, окр. судді, складаємо щиру подяку всім тим, що приходили нам з поміччю і потіхою в нашому горі, як і всім тим, що своєю участю в похоронах віддали останню послугу Найдорожчому Покійникові в його останній земній дорозі. Передовсім сердечно дякуємо Впр.: о. кан. В. Громницькому, о. дек. Грицаєві, о. сов. Т. Сембаєві, та Всеч.: о. проф. Ст. Ратичеві, о. проф. І. Пасіпі, о. проф. А. Стасюкові, о. М. Кешубі і о. П. Романишинові за відправу панахиди та за ласкаву участь у похоронному обряді. Зокрема дякуємо щиро о. проф. Ст. Ратичеві за першу поміч духовну Дорогому Померлому і за повну посвяти потіху душевну. Складаємо сердечну подяку Вп. Панам Лікарям: Вп. п. д-р Люстігові, Вп. п. д-р Залінському, Вп. п. д-р Чубатому і Вп. п. д-р Мисюкові, котрі поспішили негайно з лікарською поміччю. Горячо дякуємо Вп. Панам членам хору під проводом п. Майківського за звеличання похоронів.

Щиро-сердечне Спасибіг за теплі прощальні слова над могилою Вп. Панам: Вп. п. радникові П. Сокаловичеві і адвік. суд. А. Мовчкові, адв. д-ру Ст. Бриковичеві і дир. П. Дякову.

Вп. радникові В. Цьобровському дякуємо дуже сердечно за всі його ласкаві труди і поміч.

Тернопіль, дня 25. V. 1937.

Мати, жінка і син.

ОПОВІСТКИ.

Кружок Р. Ш. ім. Б. Грінченка у Львові вул. Городецька 95 подає до загального відома: Вулична збірка в дні 16. травня 1937 переведена з нагоди ювилею Кружка принесла 577.38 зол. Цю квоту після потручення коштів збірки вложено на будову школи ім. Б. Грінченка. — Старшина. 1018

Дирекція Коедукаційної Гімназії ім. Івана Франка в Дрогобичі подає до відома, що удокументовані подання до вступних іспитів до кляс I—IV (до IV. кл. за дозволом Кураторії) та до VIII кл. гуман. типу (теж за дозволом Кураторії) треба вносити на руки Дирекції до дня 15. червня ц. р. В шкільному році 1937-38 буде ліцей гуманістичний і математично-фізичний. Замісцеві учні мають приміщення в бурсі. — **Дирекція.** 1012 1—4

Прив. Жін. Гімназія і загально-освітній Ліцей СС. Василіянок у Станиславові (вул. П. Скарги 17) приймає зголошення до вступних іспитів до всіх кляс гімназії і до I. кл. ліцеальної гуман. типу. До подань до гімназії треба долучити: метрику і остатнє шк. свідоцтво, а до ліцею: свідоцтво покінчення гімназії (по змозі і попередні) і метрику та марку на відповідь. При школі є інтернат, де учениці можуть найти вигідне приміщення і дбайливу опіку. **Гімназія має права державних шкіл. — Дирекція.** 995 2—

Замість цвітів на могилу бл. п. Тетяни Б. Левинської зложили на Рідну Школу 5 зол. А. і К. Кисілевські.

ОГОЛОШЕННЯ.

КОНКУРС

на КНИГОВОДЦЯ-БІЛЯНСІСТА

добре обізнаного з книговодством Окружних Союзів розписує **Окружний Союз Українських Кооператив в Станиславові** вул. Баторія 7. Платня за умовою. 1015

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.